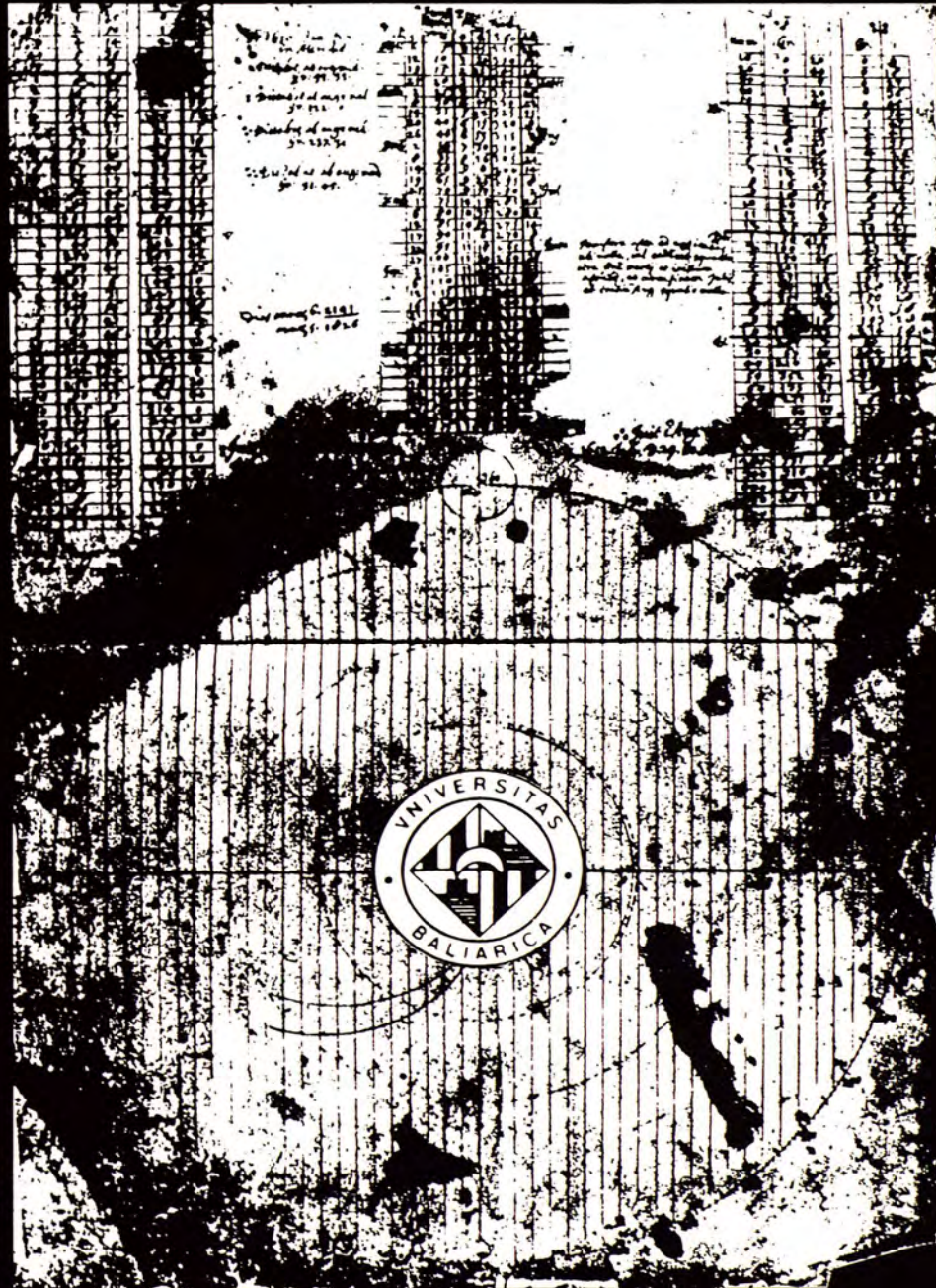

PISSARRA

Revista d'ensenyança de les Illes

MARÇ 1987

Nº 42

A. BERNABE

UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS

Sindicat Treballadors de l'ensenyança de les Illes (STEI)

C/ Vinyaça, 14. Ciutat de Mallorca. Tel. 46 08 88.

DIRECCIÓ I CONSELL
DE REDACCIÓ

Pedro Polo Fernández
Bartomeu Cantarellas Camps
Gabriel Caldentey Ramos
Neus Santaner Pons
Mercè Romagosa Ferrer
Tomàs Martínez Miró

SUMARI

PISSARRA

Revista periòdica d'informació de
l'ensenyança de les Illes Balears

EDITA

Sindicat de Treballadors de l'ensenyança
de les Illes (STEI)

Produït

Obrador del llibre

La revista no s'identifica necessàriament
amb els articles que van signats pels seus autors

Portada: A. Bernabé

Foto rector Universitat: Joan Miquel Ferrà

dep. legal: PM 533-1979

llibres
en català

CARRER RUBÍ, 5
TEL. 21 38 21
PALMA

L'educació als nostres paratges, els darrers 4 anys

3

Els partits polítics i l'educació davant les properes eleccions

4

Alianza Popular

5

Partit Socialista Obrer Espanyol

5

Unió Mallorquina

6

Partit socialista de Mallorca

7

Partido Demócrata Popular

10

Esquerra Unida

10

Centre Democràtic i Social

11

Vida i Autonomia

12

Universitat

13

Estatuts de la UIB, Preàmbul

13

La Universitat de les Illes Balears

Luis Piña

15

Entrevista

Sr. Nadal Batlle, rector de la UIB

23

La necessària integració de la formació de mestres a la Universitat

Antoni Artigues

26

Els problemes dels PNN's de la Universitat

Albert Saoner

27

La Universidad de las Islas Baleares ante la L.R.U.

Camilo J. Cela Conde

28

Sant Jordi, escola i entorn

Miquel Sbert

29

Resenyes bibliogràfiques

31

L'EDUCACIÓ ALS NOSTRES PARATGES, ELS DARRERS 4 ANYS

Potser millor parlar d'històries de frustracions acumulades?

Més ens agradaria parlar d'un altre país, d'uns altres polítics d'unes altres històries... Voldríem dir de l'eficàcia de la gestió, la quantitat de recursos, de l'agilitat administrativa, de la generació de propostes i alternatives, però vos enganaríem!

Qui vagi duent al dia la seva hemeroteca de temes educatius i repassi ara, de sobte, els retalls que ha anat arxivant, obtindrà una resposta ben esclaridora.

D'una banda, el que pensen els Administradors-responsables en matèria educativa - del que és la seva tasca: inaugurar, celebrar, "aperturar", "oberturar", tallar cintes, fer sermons i discursos de què ho fan d'allò millor de tot, i de què no ens els mereixem. I és cert !!

De l'altre costat, l'opinió de les bases, sempre queixoses, sempre insatisfetes, reclamant més del que necessiten, reivindicant i protestant.... i també és cert!!

La "des-sintonització" entre Administradors i administrats-i no pensam sols en el sector professional- és força evident. I voler descobrir-ho ara és ridícul. El que cal fer ara és un balanç. És a dir posar a la balança i pesar la gestió de cadascú.

Uns ens diuen que no tenen competències, els altres que no és de la seva competència, però cap d'ells es diu incompetent.

I tot això no significa que s'hagi aixecat la veda del polític, és que el polític professional o vocacional, circumstancial o permanent, ha de retre comptes cada grapat d'anys.

Simplement és l'hora de conèixer que per aquí s'ha fet una Llei de Normalització Lingüística, i per allà s'han adquirit solars, aquí deçà han creat concursos d'Experiències i Materials Didàctics, més enllà han adobat i netejat i ofert tot tipus de serveis a les escoles. I..... torna ser cert!!

Però també és l'hora de dir que la competència que tenen per legislar l'ús de la nostra llengua, és incompetència a l'hora d'aplicar-la. I que els Concursos i Premis, quasi bé folklòrics, per

part dels convocants, no dels participants, són recursos oportunistes que fan palesa la seva manca de línia d'actuació i de criteris de programació bàsica. O que donar solars, adquirits amb diners nostres, a llocs impropis per les condicions de l'entorn, no necessita dels aplaudiments populars, que s'hauria de fer com a forma d'actuació habitual i general i no excepcionalment i amb deficiències. I que les reparacions, neteges..... han costat moltes vegades bregues, pressions i torça-braços forts. I no deixa de ser cert!!

El joc, amics, és molt simple. Se fa una Llei (la d'(a) Normalització Lingüística) per exemple, i es fa bé. I llavors se retalla o redueix, i no s'aplica, i se cerca el sistema per dificultar i reprimir l'ensenyament en català i amb acord de complicitat, dues Administracions se n'obliden d'introduir-la al COU i 2n d'F.P. II, i es donen exempcions a manta, i s'afavoreix als grups més reaccionaris en la qüestió lingüística. Però aquesta és la gràcia del legislador: legislar per a la majoria, tot respectant els drets de la minoria —que són ells— de sempre. Ara endevinau si es cert o no!!

L'entreteniment, companys, és organitzar la participació de les Admsinistracions locals amb representants als Consells Escolars de cada Centre. I fer-ho, i votar Candidats a Directores per simpaties, per afinitats ideològiques (de carnet), i assolir les crítiques que es fan a les deficiències dels serveis municipals, i resoldre amb urgència i eficàcia les demandes de les Escoles, i que cada representant de l'Ajuntament de Ciutat doni compte de 8, 10, 12 escoles, i que li dimiteixin, i que la Regidora en qüestió no faci res, i que organismes i entitats protestem, i no ens contesti, i que... això sigui cert i nosaltres ho veim !!

Tenim una bona Llei de normalització Lingüística, tenim cursos de reciclatge de català, quasi tenguérem un xec escolar.

Tenim un bon Departament de Dinàmica Educativa, tenim un Servei de Salut Escolar, podríem haver tengut un Consell Escolar Municipal, unes guies didàctiques municipals.....

I és que ens queixam de vici, perquè....tenim els que ens mereixem !?

PRESENTACIÓ

ELS PARTITS POLÍTICS I L'EDUCACIÓ DAVANT LES PROPERES ELECCIONS

A més de vint dies de les properes eleccions, la Revista PISSARRA tanca aquesta nova entrega, en la qual hi trobareu les postures dels diferents Partits Polítics pel que fa al tema genèric d'Educació.

Una vegada més els que intentam coordinar la tasca de treure una Revista hem hagut de treballar de pressa per intentar que aquest número arribàs a les vostres mans d'hora i no a misses dites.

No és gens fàcil d'aconseguir que els responsables dels Partits Polítics entreguin dins els terminis fixats allò que se'ls demana. Però bé, el material és aquí i tal qual l'hem rebut, així el vos donam.

PISSARRA no ha afegit, ni ha llevat, ni traduït, ni anotat, ni esmenat o corregit res, exactament res, del que ens han remès.

D'altra banda la nostra Revista vol deixar clar que, una vegada més, tan sols intenta servir de plataforma des d'on s'expressin les diferents posicions davant d'un tema que ens és comú a tots els qui rebem i llegim aquestes planes.

Fa temps que l'S.T.E.I. ha deixat clar el model d'escola que vol, i també el tipus d'ensenyament, com per haver-ho de repetir una vegada més. Per això, no és ara el moment adequat per dir el que pensam de cada programa educatiu presentat en aquest nú-

mero; simplement volem posar a l'abast dels nostres lectors el contingut de cada grup amb totes les seves febleses, ingenuïtats, ignoràncies, o bé magneficiències, encerts, plantejaments viables i possibles, anàlisis serioses i documentades....., i que cadascú llegeixi, segons els seus interessos.

Dues observacions sí que, malgrat tot, volem fer. La primera és palesar i constatar que a cap dels programes ningú no s'ha atrevit a incloure, ni tan sols formalment, un adjectiu: el d'escola *laica*. La segona és que, independentment de la quantitat i qualitat dels continguts programàtics, la majoria de Partits no ens donen referències específiques, ben al contrari, ens fan exposicions generals, ambigües i evanescents- del què, com, quan i amb quins medis pensen fer el que es proposen.

Que els interessos dels Partits Polítics poden connectar a determinats moments amb la voluntat, desig o necessitat de l'electorat és cosa ja sabuda..., malgrat que aquesta connexió pugui ser sotmesa a moltes interferències.

Bé tot plegat, el que segueix és el que hi ha, o al manco, el que ens ofereixen. Qui vulgui, que s'ho llegeixi, i que tothom actuï en consciència?

PISSARRA

viatges sa
Tramuntana

GAT. 725 C/31 DICIEMBRE, 12 Tels. 20 46 00-20 45 02-03 PALMA DE MALLORCA

L'AGENCIA AL SERVICI DEL POBLE MALLORQUI

ALIANZA POPULAR (AP)

EDUCACION

1) Estudio de la situación en nuestra Ciudad del número de plazas escolares públicas y de las futuras necesidades, con el fin de subvenir, en colaboración con el Ministerio competente, a su dotación.

2) Mantenimiento, en condiciones dignas, de los actuales colegios públicos.

3) Incentivación de guarderías infantiles privadas y subsidiariamente, creación de las mismas en aquellas barriadas en las que no exista dicha iniciativa.

4) Convenio con la Universidad de las Islas Baleares a que facilite el acceso de los estudiantes a las instalaciones deportivas municipales, que mejore y subvenciones el servicio de transporte al campus de la Universidad de las Islas Baleares y que colabore económicamente en las iniciativas culturales que organice la U.I.B. Asimismo apoyar las iniciativas tendentes a que Palma sea la sede de la Universidad Internacional de Verano del Mediterráneo.

3.4. Política Educativa

Para la próxima legislatura, Alianza Popular de Baleares, se propone conseguir que las competencias en materia educativa sean transferidas a la

PERQUÈ FLORESQUI UNA NOVA EDUCACIÓ

Les Illes Balears, una comunitat rica en recursos econòmics, no es veu de la mateixa manera afavorida en relació a la qualitat de vida índex de benestar de la seva població, ni amb l'aspecte educatiu d'un part important de la seva gent. Dintre de les nostres illes hi ha una quantitat important de persones que són analfabetes funcionals. Gent que no està adequadament capacitada per fer un ús normal de la llengua oral i escrita.

Un primer objectiu dels socialistes d'aquestes illes serà l'erradicar l'analfabetisme de la nostra població, amb les mesures adequades per resoldre definitivament aquest problema, tenint sempre en compte la necessitat de fer una política integradora. Ten-

C.A.I.B. en los términos y sin otros límites que los determinados en la Constitución y en nuestro propio Estatuto de Autonomía.

La oferta de A.P. en este sentido se basará en los siguientes presupuestos básicos:

—Creemos en la libertad de enseñanza y aspiramos a configurar un sistema educativo respetuoso con tal libertad y adecuado a nuestra propia realidad.

—Queremos una educación de calidad, al servicio del hombre y de la sociedad balear.

—En particular queremos un sistema universitario propio de nuestro tiempo que satisfaga la demanda social real y desarrolle la investigación científica y técnica.

—Deseamos y propiciamos un ejercicio del derecho-deber a la educación sin discriminaciones de carácter social o económico.

dir a inserir completament, aquest segment de població en la nostra societat, amb la preparació suficient perquè pugui anar assimilant els distints canvis que comporta l'avaluació present.

La Comunitat Autònoma participarà des del començament de la legislatura, enguany mateix, a la gestió del perfeccionament del professorat, la renovació pedagògica, el foment de la participació dels col·lectius implicats (APAS, representants d'alumnes, etc.), l'educació compensatòria i la planificació educativa fins arribar als cicles educatius bàsics. Dins aquest projecte, l'assumpció de la competència plena serà l'escaló jurídic final d'un procés gradual i creixent de participació real en la gestió del sistema educatiu.

Dintre del marc del nostre sistema educatiu, la primera escola, la

PARTIT SOCIALISTA OBRER ESPANYOL (PSOE)

llar d'infància o guarderia infantil, està poc recolzada a les Balears creant, en certs llocs concrets de la nostra geografia, una problemàtica difícil. La política socialista en aquest aspecte serà la de fomentar la creació d'escoles d'infants, sobretot en zones d'una demanda social important, com poden ser les zones turístiques. A més, el nostre sistema educatiu necessita d'una progressiva renovació; per això la Comunitat donarà suport i estimularà al professorat, en general, a participar, en tots els àmbits, en els diferents programes de renovació educativa i pedagògica.

La participació ciutadana en l'educació es fonamental en la nostra societat democràtica. L'aprofundiment de la llei de l'educació (LODE) amb tots els canals que preveu la llei, en la participació dels pares, institucions i alumnes en l'educació, serà també objecte d'especial atenció per part del Govern de Comunitats.

PROMOURE LA MILLORA PERSONAL

*Cursos permanents de promoció i millora personal seran efectuats a través d'un pla d'erradicació de l'analfabetisme, que motivi a la població

a participar-hi, aquests cursos es faran en col.laboració amb el Ministeri d'Educació i Ciència i mitjançant convenis amb les entitats pertinents (Ajuntaments, Consells Insulars, FUNDESCOOP, Associacions de Veïns, etc.)

*L'ajut a la preparació del graduat escolar serà fomentat per part del Govern de la Comunitat entre la població que ho desitgi o la necessiti.

*Cursos preparatius de l'accés a la Universitat per part dels majors de 25 anys amb col.laboració amb la Universitat a distància (UNED) es duran a terme per tal de donar més facilitats a la població que desitgi el seu nivell professional cultural.

*Una educació complementària, en base a cursos i activitats culturals (formació permanent no reglada), es promourà pel Govern de la Comunitat.

*Es fomentarà l'existència d'una xarxa d'Escoles d'infants, sobretot en les zones especialment necessitades, amb col.laboració amb els Ajuntaments i Consells Insulars i atenent, fonamentalment, la necessitat social i familiar (mitjançant els ajuts necessaris que permetin la creació d'aquesta xarxa).

L'ALUMNE TAMBÉ TÉ UNS DRETS

*Donar a conèixer els drets dels alumnes, i les seves possibilitats de par-

ticipació en l'escola, serà una tasca important a desenvolupar. Es faran les necessàries campanyes d'informació i divulgació a tal efecte.

*El viatges juvenils, activitats esportives, culturals, etc., amb i de grups escolars, seran promociats i formaran part de la política educativa i de joventut del Govern de la Comunitat.

*Una especial atenció tindrà amb els joves menors de 16 anys no escolaritzats, establint els programes específics suficients amb col.laboració amb l'Institut Nacional d'Empleo (INEM) per resoldre aquest problema.

PER UNA ESCOLA MILLOR

*A la renovació pedagògica per una escola millor dels professors se li donarà el suport necessari. La reserva i la millora pedagògica i científica del nostre professorat, posant en marxa programes educatius i incloent noves activitats com el cinema, el teatre, el video, la plàstica, etc.

*La participació dels professors en la millora de l'educació s'estimularà, donant suport als diferents programes de renovació que presenti el professorat, dirigits a millorar l'actual nivell de l'educació de les nostres escoles.

*Creació d'un veritable servei de documentació escolar (textos, videos, material cartogràfic, etc.), que doni suport material als centres i entitats culturals que en vulguin fer ús.

UNIÓ
MALLORQUINA
(UM)

COMUNITAT AUTÒNOMA ENSENYAMENT i EDUCACIÓ

- Llibertat d'elecció.
- Us i ensenyament de la nostra llengua, i coneixement de la cultura pròpia i els nostres costums.
- Reestructuració del buit que suposa l'escolarització obligatòria i l'edat mínima de treball, tot creant centres polivalents, educació complementària, desenvolupament de la Formació Professional, orientació professional per als joves.

UNIVERSITAT

- Exigir el traspàs immediat de la to-

talitat de les competències en matèria d'Educació i Universitat a la nostra Comunitat Autònoma.

- Resoldre en primer lloc els problemes d'estructura bàsica necessaris, i aconseguir fer de la nostra Universitat un model adequat a la nostra realitat insular i al seu centre geogràfic del Mediterrani, que podria aprofundir dins àrees poc estudiades i que són pròpies de la nostra condició marítima. Tot això podria fer de la nostra Universitat un centre cultural important, tot aprofitant el cosmopolitisme de la capital i de tot Mallorca.

POLÍTICA MUNICIPAL

El cultiu de tots i cadascun dels caires de la responsabilitat humana, com a individu i com a col·lectivitat, serà un dels objectius primordials de la política d'UM.

Crearem ambient:

- 1) Per afavorir l'eclosió de noves formes culturals.
- 2) Per valorar la cultura que ens llegaren els nostres avantpassats.
- 3) Per transmetre dignificat el Patrimoni cultural de què en som dipositaris.

1) Per afavorir l'eclosió de noves formes culturals:

— Insituir o ampliar tot tipus d'ensenyament, des de la Guarderia i el Parvulari, passant per EGB, fins a BUP i FP, perquè no es pugui perdre cap valor d'entre la població infantil i juvenil

— Promoure la formació permanent d'Adults fins a la Tercera Edat, mitjançant classes d'alfabetització i Graduat Escolar, cicles d'informació i estímul a base de conferències, projeccions, visites, cursets...

— Muntar o ampliar i perfeccionar mitjans per a enriquir la personalitat humana: concerts, exposicions, certàmens, escoles de música, ball, arts i oficis, teatre,...

2) Per valorar la cultura que ens llegaren els nostres avantpassats.

— Promoure estudis, des de l'EGB fins al nivell universitari, sobre tots els aspectes inèdits que sostenen les nostres comunitats: aspectes sobre activitats primàries, secundàries i terciàries; aspectes característics sobre la formació dels nuclis de població; aportacions singulars de cada poble a la cultura mallorquina... Cada poble ha de tenir publicada i al dia la seva història.

— S'ha de posar a l'abast de tots els valors culturals del Municipi, ja temporalment, ja permanentment, mitjançant exposicions esporàdiques o duraderes.

— S'ha d'aconseguir pel coneixement del Patrimoni del Poble, l'estimació d'aquest patrimoni; estimació que ens durà a conservar i restaurar, i, cosa important, a interpellar-nos sobre la nostra pròpia aportació cultural.

PARTIT SOCIALISTA DE MALLORCA (PSM)

UN MODEL D'ESCOLA

El PSM-Esquerra Nacionalista propugna una escola entesa com a servici públic, que sigui plenament democràtica i participativa, igualitària i pluralista, que estimuli l'aprenentatge actiu i crític, que practiqui una renovació pedagògica permanent, que utilitzi el català com a vehicle de l'ensenyança, que estigui arrelada al seu medi natural i socio-cultural, que sigui receptiva a les noves idees, que capaci per a integrar-se en el món

del treball. A més, creim que l'escola ha de promoure actituds de solidaritat social i d'adhesió activa a la personalitat nacional que ens és pròpia. Igualment ha d'inculcar actituds favorables a la plena realització com a comunitat nacional de pobles de les Balears.

Fins a quin punt aquest model educatiu és realitzable dins el marc legal que a hores d'ara és vigent? Pot començar a avançar-s'hi sempre i quan la nostra Comunitat Autònoma disposi de totes les competències educatives que permet la Constitució. I sempre i quan se'n faci un bon ús, és clar. Aleshores, amb les limitacions que ens imposa la legislació bàsica de l'Estat -que massa ocasions supera en molt el nivell de bàsica-, seria possible començar a dissenyar un model educatiu propi, parcialment ajustat a les nostres característiques i a les nostres necessitats. Aquest és l'objectiu del nacionalisme d'esquerres en el terreny de l'ensenyament: estructurar un sistema educatiu que respongui plenament a la voluntat política de les nostres institucions manifestada en un acte de sobirania.

LEZAMA

*c. Fco. Suau, n° 14. -tel 254476
07010 Ciutat de Mallorca*

ENGLISH LANGUAGE TEACHING

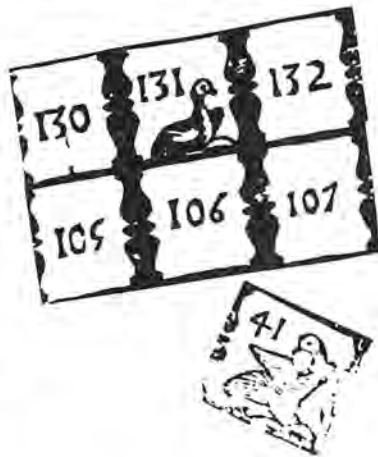
There was a young student at John's
Who attempted to fondle the swans.
Whereupon said the porter,
"Oh birds are reserved for the dons".

Per desgràcia, però, encara en som ben lluny d'aquesta meta. Ara cal lluitar, passa a passa, per obtenir unes victòries més modestes. I la més urgent és la d'aconseguir que l'Estat ens transfereixi la competència del desenvolupament legislatiu i l'execució de "l'ensenyança en tota la seva extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats...". És un dret que potencialment ens otorga el nostre Estatut -qualificat pel PSM, en el moment de la seva aprovació, com un Estatut de renúncies: les renúncies de la UCD i del PSOE però que fins ara no ha estat possible fer efectiu. Pel gener del 1984, el Parlament de les Balears aprovà per majoria -amb els vots en contra del PSOE Balear- dues Lleis orgàniques de transferències de l'ensenyament universitari i no universitari. Aleshores hi hagué l'oportunitat d'accedir a la gestió de educació. Però, el vot majoritari del PSOE al Congrés dels Diputats frustrà una demanda que responia a la voluntat urgent de solventar els problemes que deriven de l'existència d'una doble administració educativa a les nostres illes. Tots els ensenyants saben que aquesta duplictat de responsabilitats ha servit per justificar incompetències i la manca de múltiples iniciatives necessàries. En la qüestió de la normalització de la llengua a l'escola, tots els avanços aconseguits han estat possibles gràcies al dinamisme del moviment de les escoles mallorquines i dels grups de renovació educativa i a pesar de la indiferència i dels obstacles imposats per les dues administracions.

LA NECESSÀRIA TRANSFERÈNCIA DE LES COMPETÈNCIES EDUCATIVES

L'any que ve -cinc després de l'entrada en vigor de l'Estatut- és possible constitucionalment ampliar les competències. Creim que la primera batalla política que s'han de plantejar els pròxims Parlament i Govern

Autònom ha de ser la d'aconseguir la transferència de l'educació. De la dreta que ens ha governat aquests quatre anys no se'n pot esperar res de positiu, no han sabut treure gens de profit a la competència sobre l'ensenyament de la llengua catalana que ja els pertanyia ni tampoc no han volgut iniciar els treballs preparatoris necessaris per a garantir que la recepció de la competència de l'educació seria feta, quan arribàs l'hora, sobre la base d'un coneixement profund del sector -situació actual i necessitats futures- i d'acord amb l'avaluació econòmica adequada. Del PSOE governant a l'Estat i de la seva delegació il·lenca en podem esperar invitacions a quedar-nos talment com ara en nom d'una

suposada necessitat de racionalitzar la construcció de l'estat de les autonomies. Ens conviden a esser una província submissa, dependent, sense capacitat política per decidir sobre un sector que és fonamental per a posar en marxa un projecte de país veritablement lliure. Els monclovites del PSOE, que són els únics que de veritat comanden, ja han anunciat que fins el 1990 no hi haurà ampliacions de competències per a les comunitats que accediren a l'autonomia per la via de l'article 143.

Davant una posició política tan negativa es fa necessari impulsar des del Parlament i des dels sectors socials que hi són implicats un moviment de reivindicació de la transferència de l'ensenyament a partir de l'endemà de les eleccions. La dreta no té legitimitat per encapçalar-lo: si planteja la deman-

da és com a maniobra de desgast del govern central o amb la voluntat de disposar d'un poder educatiu que els permeti afavorir els sectors patronals de l'escola privada (el projecte del xec escolar posat en marxa pel conseller Gilet responia a aquest objectiu). Del PSOE Balear no en podem esperar una iniciativa d'aquest tipus: ja s'hi oposaren fa dos anys i la seva subordinació als dictats de Madrid fa preveure que es dedicaran a trobar justificacions per disculpar la negativa del govern central. Únicament l'existència al Parlament autònom d'un grup nombrós del PSM-Esquerra Nacionalista podrà garantir que la transferència de l'educació sigui considerada una prioritat política i que, a més a més, sigui reivindicada des de la més absoluta legitimitat: la que ens dóna el fet de defensar un sistema escolar al servici de les classes populars i de la recuperació nacional del nostre país. Una vegada s'hagin obtingut les competències, realitzarem un desenvolupament legislatiu sense complexos ni autocensures: es tracta de legislar amb la idea de construir el sistema educatiu que més convengui al nostre país. Ens semblaria greu conformar-se amb l'aplicació passiva de les Lleis elaborades per les Corts Generals.

Mentre l'Estat no ens transfereixi l'educació -que és necessari que sigui prest- ja convé anar fent camí. Ja n'hi ha a bastament amb els quatre anys que s'han perdut de manera totalment irresponsable. Convendria plantejar-se seriosament la realització d'un estudi exhaustiu i rigorós sobre la situació actual de l'ensenyament a les Balears. Tenir un coneixement minuciós de l'alumnat, del professorat i de la infraestructura escolar existent és imprescindible per a planificar el futur del sector -a hores d'ara sotmès a un procés de reforma necessària però amb múltiples incerteses per resoldre- amb possibilitats d'èxit. En la definició de les línies mestres del sistema educatiu futur hi han de participar plenament els ensenyants i les seves associacions, els estudiants i els seus pares. Des d'ara mateix la Comunitat Autònoma hauria de començar a gestionar bé la competència sobre l'ensenyament de i en ca-

talà de la que ja n'és responsable. És necessari, mitjançant la firma dels acords que calguin amb el M.E.C., crear mecanismes d'inspecció que garanteixin el compliment —tant en quantitat com en qualitat— dels decrets que siguin vigents en cada moment, el contingut dels quals hauria de respondre a lectures de la Llei de Normalització que fossin obertament favorables a l'hegemonia d'ús del català. Així mateix, la Conselleria d'Educació i Cultura hauria de crear d'immediat una Direcció General d'Ensenyament per tal de començar a organitzar una administració capaç de gestionar amb eficàcia les competències educatives que ens seran transferides.

LA NORMALITZACIÓ DE LA LLENGUA A L'ÀMBIT DE L'ENSENYAMENT

En primer lloc és indispensable aconseguir competències plenes sobre ensenyament. Això és de vital importància per a la normalització de la llengua en aquest àmbit, encara que no únicament per aquesta causa.

S'ha de defugir l'interès exclusiu per l'assignaturització i cal fixar sobretot l'atenció en l'ensenyament en llengua catalana.

En relació a l'ensenyament de la llengua, s'ha de ser rigorós en l'obligatorietat de complir les normes vigents en tot moment (pel que fa a dedicació horària, programes, qualitat, nivells de coneixement, etc...); ha de desaparèixer l'exempció com a recurs per solucionar els casos d'arribada d'alumnes de comunitats autònomes no catalanes i substituir-ho per altres solucions (classes intensives d'acolliment durant el primer curs); s'han de reestructurar els horaris escolars i les programacions perquè en cap moment la inclusió de l'assignatura no signifiqui una càrrega suplementària de matèria i hores lectives per a l'alumnat.

L'ensenyament en llengua catalana ha de ser considerat com el punt clau per a la normalització lingüística en aquest àmbit. S'ha de generalitzar l'ús del català com a llengua vehicular de l'escola a tots els alumnes. Perquè

això sigui possible hi ha d'haver, quan calgui, un reciclatge obligat del professorat dins el seu horari laboral, ajudes econòmiques per millorar la dotació de material i d'assessorament per a l'ensenyament en llengua catalana als centres.

S'ha de donar a conèixer i promocionar el mètode d'immersió lingüística per fer possible l'efectiva integració dels nins de zones urbanes fortament castellanitzades.

LÍNIES CONCRETES D'ACTUACIÓ

Una vegada que la Comunitat Autònoma sigui la titular de la competència sobre ensenyament, el PSM—Esquerra Nacionalista durà a terme les mesures següents (per raons d'espai, ací només les enumeram, els interessats poden passar per les oficines del Partit i els lliurarem el programa):

THOMSON

T.V. COLOR
Equipos
musicales: HI.FI
Videos

1. Descentralització del sistema educatiu de les Illes Balears.
2. Democratització integral del sistema educatiu.
3. Eliminació dels dèficits d'escolarització.
4. Potenciar l'ensenyament bàsic
5. Millorar la qualitat de l'ensenyament.
6. Estimular i facilitar el perfeccionament i la renovació pedagògica dels ensenyants.
7. Reformar l'ensenyament en els seus mètodes i objectius.
8. Arrelament i modernització del sistema educatiu.
9. Política universitària.
10. Potenciació de l'educació especial.
11. Reforma de l'educació d'adults.
12. Impulsar la realització de Plans d'Educació Compensatòria.
13. Legislació educativa.

PARTIDO DEMÓCRATA POPULAR (PDP)

Entendemos la educación como un proceso activo y dinámico, es decir, como la ayuda que una persona, grupo o institución presta a otra persona (u otro grupo) para que se desarrolle y perfeccione en los diversos aspectos materiales y espirituales, individuales y sociales de su ser. Es un derecho fundamental de la persona, basado en una justicia estricta de gran alcance social; derecho primario del individuo. La educación debe llevar a la libertad y a la responsabilidad; despertar seres capaces de vivir y comprometerse como personas.

Nuestros objetivos primordiales serán, pues: la libertad de enseñanza, la igualdad de oportunidades; la calidad, la gratuidad de la enseñanza obligatoria; la ordenación de la educación preescolar; la potenciación de la formación profesional; la efectividad de

la autonomía universitaria; la promoción de la educación permanente y de adultos; un aumento de becas y ayudas al estudio; la normalización lingüística; la cooperación entre organismos educacionales y sectores sociales; la inserción en la educación de las nuevas tecnologías; la coordinación con los medios de comunicación; la educación "compensatoria"; y la atención preeminente al medio rural.

Se exige, pues, una estructura y ordenación del sistema escolar acorde con el principio de solidaridad; con unos recursos materiales, personales y técnicos precisos; un funcionamiento correcto y eficaz de las instituciones docentes, así como los instrumentos jurídicos que protejan el derecho de todos a una educación de calidad, libremente elegida, y en la que la conciencia personal sea respetada.

ESQUERRA UNIDA (EU)

MESURES DEL PROGRAMA ELECTORAL D'ESQUERRA UNIDA A L'ÀREA D'EDUCACIÓ

A L'AJUNTAMENT DE CIUTAT DE MALLORCA

— Creació d'un Institut Municipal d'Educació que absorbesqui l'actual Departament de Dinàmica Educativa, incrementant la seva dotació humana i material. L'objectiu fonamental d'aquest Institut és la millora de la qualitat de l'Ensenyament Públic, el foment de la renovació educativa, la normalització de l'ús del català i de l'ensenyament en català.

— Creació del Consell Escolar Municipal com a òrgan de participació dels diversos sectors afectats en la gestió municipal.

— Potenciar el Patronat Municipal d'Escoles d'Infants i els seus recursos i serveis per a:

- Millorar el nivell de serveis que ofereixen les escoles del Patronat.
- Ampliar el règim de concerts amb escoles d'infants relacionades.
- Aconseguir la incorporació de noves guarderies al Patronat als barris de Ciutat on la demanda social ho faci necessari.
- Mantenir estrets vincles de col·laboració amb el futur Institut Municipal d'Educació.

A LA COMUNITAT AUTONOMA DE LES ILLES BALEARS

— Exigir al Govern de l'Estat la transferència de competències de titularitat estatal en matèria d'ensenyament universitari i no universitari, per tal d'assolir totes les competències que ens permet la Constitució en aquesta matèria. Per tal de compensar la desigualtat històrica dels Serveis Educatius a la nostra Comunitat respecte d'altres,

arbitrar un sistema de finançament específic que permeti les inversions necessàries.

— Transferències educatives als Consells Insulars amb les competències suficients per a la planificació de les necessitats educatives de cada illa.

— Substitució de la doble xarxa escolar amb la progressiva incorporació dels centres concertats al sistema públic.

— Constitució d'un Consell Escolar a cada Illa i del Consell Escolar de la Comunitat Autònoma.

— Aplicació immediata de mesures urgents per tal de reduir el nombre màxim d'alumnes per unitat als diferents nivells: 20 al nivell de parvulari; 25 al cicle inicial d'EGB; 28 a la resta d'EGB i 30 a ensenyances mitges.

— Potenciar la renovació pedagògica del professorat a tots els nivells educatius per la qual cosa s'establirà un pla de feina que compti amb la participació de Sindicats, Moviments i Associacions de Renovació Pedagògica, etc... Impulsar els C.E.P.'s i Associacions de Renovació Pedagògica. Constituir C.E.P.'s comarcals.

— Ordenació de cursos de reciclatge de i en llengua catalana per tot el professorat dels diferents nivells educatius

Es facilitaran els mitjans als professors per a l'assistència als cursos. Fixar un calendari que permeti dins el territori marcat per la Llei de Normalització Lingüística el reciclatge de tot el professorat.

— Impuls per part de la C.A. de l'ensenyament en la nostra llengua, dotant als centres del suport necessari per a dur a terme aquesta tasca. Durant aquesta legislatura s'hauria d'arribar, com a mínim, a un 50 % de centres d'EGB i pàrvuls que donin ensenyament en català, i que a tots els centres d'EE.MM. s'arribi, almanco, a impartir la meitat de les assignatures en llengua catalana.

— Dins la Reforma Educativa, adequar els nous currículums a la realitat de la nostra Comunitat, tant en el sentit de continguts com de la presència de la nostra llengua en el ordenament educatiu.

— D'acord amb les altres CC.AA. de llengua catalana, unificar el cos de professorat d'aquesta matèria d'EE.MM. Promoure intercanvis i contactes amb les Institucions educatives d'aquestes comunitats.

— Entenent l'educació del nin de 0 a 6 anys com una etapa educativa amb objectius i característiques pròpies, pro-

posam per aquesta etapa d'educació infantil el model d'Escola d'Infants i les mesures que proposam tendeixen a impulsar aquest model i corregir la nefasta planificació que en aquest nivell ha portat el MEC així com l'actual inhibició del Govern de la C.A. Per tant, proposam:

1. Elaboració urgent d'un mapa escolar d'aquesta etapa i on es contempli el percentatge de nins escolaritzats.

2. Firma de convenis entre Comunitat Autònoma, Consells Insulars, Ajuntaments i en el seu cas el MEC per a la creació de noves Escoles d'Infants en condicions òptimes per atendre i educar els més petits. En el marc del conveni s'ha de contemplar la possibilitat d'arribar a acords de finançament amb aquelles Escoles d'Infants de cooperatives de mestres o pares.

3. Aquest pla de creació d'Escoles d'Infants i unitats d'Educació Infantil hauria de suposar:

- Extensió de l'escolarització a tota la població de 4 i 5 anys.
- Cobertura de la demanda d'escolarització de 0 a 4 anys.

CENTRE DEMOCRÀTIC I SOCIAL (CDS)

CDS fa de l'educació i la cultura elements substancials del seu projecte polític, a partir del fet irrenunciable que únicament l'educació en llibertat és capaç de fer homes lliures per a una societat moderna, més justa i més igualitària.

A partir d'aquí, el sistema educatiu ha de ser plantejat com a escola d'aprenentatge de les llibertats i de l'assumpció de les responsabilitats que a tota persona pertocuen, per la qual cosa constitueix un compromís irrenunciable de CDS aconseguir la transferència de totes les competències sobre el sistema educatiu, en tots els seus nivells i graus, com a primera passa per al disseny del règim educacional que la

societat de les Illes exigeix, compromès amb la seva realitat social i les seves aspiracions.

L'escola ha de ser entesa com a compromís entre la societat i l'Estat, i no cau d'enfrontament entre ambdós estaments. Des de la perspectiva de la societat, l'escola és l'element que ha de permetre posar els ciutadans en peu d'igualtat, per la qual cosa CDS defensa l'extensió a tots els nivells de la societat d'una oferta educativa depersonalitzada, sense dirigismes dogmàtics, activa i dinàmica, fugint de les temptacions intervencionistes. En aquest context, l'obertura d'un gran debat sobre l'educació, que CDS plantejarà des de les institucions d'autogovern,

ha de servir per a superar la dialèctica d'escola pública/escola privada, a partir de la llibertat dels protagonistes del fet escolar, i l'autonomia dels Centres.

L'escola, en definitiva, ha de ser el punt de partida de la revitalització ètica i moral que demanda la nostra societat, i a la que respon el projecte polític del Centre Democràtic i Social.

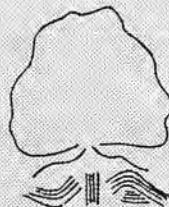
Un projecte d'escola pluralista, participativa, creativa i moderna que no pot ser deslligat de la política lingüística que defensa el CDS, l'objectiu de la qual és combatre l'actual analfabetisme de la llengua pròpia per tal de normalitzar el seu ús a totes les manifestacions de la vida comunitària.

Pel que fa a la gestió municipal de la política educativa, CDS parteix de la necessitat d'intensificar la col·laboració amb el Ministeri d'Educació i Ciència, mentre no siguin efectives les transferències, per tal d'anar més enllà de la simple recerca de solars per a construir escoles, i millorar la qualitat de l'ensenyament, amb especial atenció als col·lectius de disminuïts i grups socials marginats.

La descentralització del Departament de Dinàmica Educativa de l'Ajuntament de Palma ha de ser un dels eixos d'aquesta política de col·laboració institucional. Política en la qual té un paper prioritari la Universitat.

L'objectiu és la gran tasca comuna de recuperar la il·lusió en les possibilitats de la nostra societat.

VIDA | AUTONOMIA (VIA)

- Exigir del Govern Central la immediata transferència de competències en matèria educativa per tal que els Consells Insulars i els Ajuntaments tinguin capacitat de planificació i puguin gestionar els recursos necessaris.
- Reciclatge de professors perquè aprenguin la nostra llengua.
- Reducció del nombre d'alumnes per aula a tots els nivells educatius.
- Supressió dels dobles torns a les escoles.
- Potenciar al màxim l'ús de la nostra llengua a l'escola dotant del material i el professorat necessari les "Escoles de les Balears" per tal d'aconseguir, en aquesta legislatura, que al 70 % dels centres de pàrvuls i d'EGB s'hi doni l'ensenyament.
- Adequar els continguts de les matèries educatives a la realitat de les nostres terres.
- Constitució dels Consells Escolars d'Illa i del Consell Escolar de la Comunitat Autònoma.
- Creació dels Centres de Professors de Manacor i Inca.
- Atenció preferent a l'Educació Especial.
- Elaboració d'una Llei d'Escoles Infantils.
- Creació d'Escoles d'Infants per a assegurar l'escolarització gratuïta a tots els nins de 3 a 5 anys.
- Ordenació de l'Educació d'Adults.
- Introducció de la informàtica a l'escola.
- Potenciació dels moviments de renovació pedagògica, d'investigació educativa, de confecció de material, que gaudiran de total autonomia.
- Campanya d'alfabetització.
- Reforma i reconversió dels actuals espais escolars.
- Obligatorieta d'estudi de la nostra llengua a tots els nivells educatius.
- Descentralització de funcions administratives.
- Participació de professors, pares, alumnes i sindicats en la tasca educativa.

Embat

llibres

ESPECIALITZADA AMB PEDAGOGIA I PSICOLOGIA.
ELS DIVENDRES NO TANCAM AL MIGDIA.

Pge. Part. Papa Joan XXIII, n.º 5-E
Centre Comercial «Los Geranios»
07002 Palma de Mallorca Tel. 71 33 50

ESTATUTS DE LA UIB

PREÀMBUL

Les Illes Balears, per si mateixes, tenen tradició cultural, artística i científica que els prové de les diferents saons que hi instauraren, d'una banda, els primitius pobladors àrabs, i d'altra, i més endavant pregonament, els repobladors catalans que s'hi establiren després de la Conquesta. Amb ells es recupera la tradició d'arrel llatina, i la proverbial tolerància de la Monarquia de la Corona d'Aragó permeté de conjuminar les dues deus d'usages. Aquests tarannàs provocaren l'aparició a l'arxipèlag més occidental de la Mediterrània d'un dels científics i escriptors més originals i avançats de l'Europa Medieval. Ramon Llull, fundador del Col·legi de Miramar, que fou un dels primers centres de recerca de l'època, és el primer que fa escrits de filosofia en llengua vulgar i eleva el català a categoria de llengua culta.

S'inicia, altament la dissortada trajectòria dels intents d'assentament de llocs estables d'impartició de cultura a les nostres illes. Avatars i atzars de la nostra història interrompen i crivellen el natural desenvolupament d'allò que prometia esser una font important de ciència i cultura. L'avior universitària illenca brulla dels privilegis atorgats per Jaume II a la molt noble Universitat de Montpeller, epicentre científic del Regne de Mallorca.

La figura de Ramon Llull és l'eix que en el decurs del temps fa rebrostar les aspiracions d'una autèntica Universitat de les Illes. L'any 1477 Beatriu de Pinós intenta revifar la tradició lul·liana fent un llegat per a l'establiment d'una Càtedra Lul·liana. L'any 1481 Agnès de Quint fa donació de rendes amb el mateix propòsit. L'any 1483 Ferran d'Aragó atorga els privilegis de L'Estudi General. Aquest té la màxima resplendor en el moment que es comencen a elaborar, l'any 1692, els Estatuts de la Universitas Maioricensis Lulliana, que s'aprovaren l'any 1697.

Les seqüeles del Decret de Nova Planta apaguen les restes de les guspies lul·listes que romanen somortes durant els segles XVIII, XIX i part del XX. L'any 1951 la Universitat de Barcelona patrocina la renaixença de l'Estudi General Lul·lià i l'any 1959 es recrea la Càtedra Ramon Llull, enconament de la Facultat de Filosofia i Lletres de la futura Universitat de les Illes Balears.

Renex un altre cop l'esperança a partir de la creació del Patronat Econòmic d'estudis Universitaris, que representa l'esforç conjunt d'entitats públiques i forces socials per a la consecució de la Universitat, el qual produeix la immediata creació de les Facultats de Ciències i de Dret, i la consolidació de la de Filosofia

i Lletres, però cal esperar l'any 1978 –amb el restabliment de les llibertats públiques a l'Estat espanyol– perquè les aspiracions, de la que seria Comunitat Autònoma de les Illes Balears, de comptar amb una Universitat siguin satisfetes. El nadó, però, comença a alenar amb pulmons de migrada capacitat. Els vells vicis heretats del sistema universitari espanyol impedeixen la seva creixença natural. La sanció de la LRU l'any 1983 nodreix i atia de bell nou la vitalitat mai no extingida dels primitius alarbs i catalans, que renaixia l'any 1978. Dins aquest ordre d'idees, s'afirma en el Preàmbul de la Llei de l'any 1983: "La Ciencia y la cultura son la mejor herencia que las generaciones pueden ofrecer a los jóvenes y la mayor riqueza que una nación puede generar, sin duda, la única riqueza que vale la pena acumular." La Llei té la intenció de consagrar els principis que han inspirat la redacció d'aquests Estatuts i que es deriven de les legítimes aspiracions dels ciutadans de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, així com aquells consagrats a la Constitució de l'Estat espanyol a l'article 27. En l'esmentat Preàmbul de la LRU, es proclama la intenció de "revisar el tradicional règimen jurídico-administrativo centralista" i es proclama "un nuevo reparto de competencias en materia de enseñanza universitaria entre el Estado, las Comunidades Autónomas y las propias Universidades".

En aquesta línia de pensament s'insereix, justament, l'Estatut de les Illes Balears, en el qual s'atribueixen competències plenes a tots els nivells d'ensenyament. Les aspiracions de la Universitat de les Illes Balears dimanen de les dues peces fonamentals, abans esmentades, de l'ordenació jurídica de l'Estat espanyol. És l'aspiració final de la Universitat de les Illes Balears que aquest manament imperatiu de l'Estatut es dugui a bon fi.

D'altra banda, amb les mateixes paraules de la LRU, cal reorganitzar l'estructura funcional de l'organització universitària, textualment: "facultando a las Universidades para que adapten progresivamente la actual organización facultativa a la nueva organización departamental". Cal també, però, que s'assolesquin altres objectius també assenyalats a la Llei que ha permès que es puguin redactar aquests Estatuts: "només així la institució universitària podrà esser un instrument eficaç de transformació social al servei de la llibertat, la igualtat i el progrés social per fer possible una realització més plena de la

dignitat humana". Dignitat que només es podrà aconseguir si no es perden les arrels i la identitat del lloc i l'entorn on està inserida la Universitat. Amb paraules del mateix Ramon Llull, s'ha d'aconseguir que els desitjos d'adob siguin més grans que els desconhorts.

PERSONALITAT, FINALITAT I AUTONOMIA DE LA UNIVERSITAT

Article 1.- La Universitat de les Illes Balears, les funcions de la qual són les que li atribueix l'article 1 de la LRU, és una Institució de dret públic amb personalitat jurídica i patrimoni propi i independent de l'Estat i d'altres ens públics i que gaudeix de l'autonomia reconeguda per la Constitució a l'article 27 i en el marc del que es disposa a les lleis i als presents Estatuts.

Article 2.- Per a l'acompliment de les seves finalitats, la Universitat de les Illes Balears es proposa cooperar amb altres Universitats i Institucions de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, de l'Estat espanyol i de l'estranger, però especialment amb les de les comunitats de parla catalana per les seves afinitats culturals i la proximitat geogràfica.

Article 3.- La Universitat de les Illes Balears és una institució al servei de tota la comunitat. Per tant, les tasques universitàries no seran determinades per cap tipus de poder econòmic, social o ideològic.

Article 4.- La Universitat de les Illes Balears és una Institució que ha d'estar lligada a la realitat històrica, social i econòmica de les Illes Balears, la qual cosa comportarà una especial atenció a l'estudi de la cultura catalana i al desenvolupament científic i tècnic de les Illes Balears.

Article 5.- La llengua catalana, pròpia de la Universitat de les Illes Balears, tindrà, juntament amb la castellana, caràcter de llengua oficial, i tots els membres de la Universitat tenen el dret d'utilitzar-la. La Universitat normalitzarà l'ús del català en l'àmbit de les seves competències.

Article 6.- La Universitat de les Illes Balears és la Institució oficial consultiva per a tot el que faci referència a la llengua catalana, tal com ho estableix l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears.

Article 7.- La Universitat, per acomplir degudament la missió social que li correspon, facilitarà l'accés als estudis universitaris a tothom que tengui aptituds, per això podrà promoure una política d'ajudes eficaç en col.laboració amb les entitats públiques de la comunitat. Compensarà el desequilibri territorial de les Illes mitjançant el sistema d'ajudes i la mateixa descentralització dels Centres que ho permetin.

Article 8.- 1) Per al correcte desenvolupament de les seves activitats, la Universitat de les Illes Balears fa seus els principis de llibertat, democràcia, justícia i igualtat. Tots els membres de la comunitat universitària estan obligats a atèner-s'hi en llur actuació. Així, es proclama:

a) La llibertat de càtedra, de recerca i d'estudi, així com la d'expressió, associació i reunió dels universitaris dins el Campus de la Universitat.

b) La igualtat de tots els universitaris, que no poden ésser objecte de cap discriminació.

c) La participació de tots els universitaris en la tasca comuna dels objectius de la Universitat, a través de les vies establertes en aquests Estatuts.

2) La Universitat participarà, juntament amb els poders públics, en la promoció de les condicions indispensables perquè la llibertat i la igualtat de les persones i dels grups siguin reals i efectives.

LA PALMESANA

PEDRÓ AMENGUAL VICH

PAPELERIA RECLAMOS

OBJETOS DE ESCRITORIO y
ARTICULOS PARA REGALO

Avda. Alejandro Rosselló, 36
Teléf. 46 06 39 - PALMA

LA UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS

Antecedents i història

L'antecedent més remot de la Universitat de les Illes Balears el trobarem en un dels primers actes del regnat de Jaume II de Mallorca, que donà suport a la idea de Ramon Lull sobre la creació d'un Col·legi de Missioners. Per a això, cap a l'any 1275 atorga una renda anual de 500 florins or amb càrrec a l'erari reial i adquireix una alqueria, Miramar, prop de Valldemossa, on s'instítueix el Col·legi, que aprova, a petició del rei, el Papa Joan XXI mitjançant butlla expedida a Citerbo el 16 de novembre de 1276.

Posteriorment Ramon Lull crearia l'Escola de Randa, així com d'altres a la Ciutat de Mallorca, "on abans havien tingut una sinagoga els jueus", és a dir, on els jesuïtes establirien llur casa i col·legi de Monti-sió el 1561, rival un temps de la Universitat i primer establiment de l'Institut, hereu de la primera Universitat.

Durant tot el segle XIV, i malgrat repetits atacs, que es concreten en la falsa butlla de l'inquisidor Aymerich floriren a Mallorca els estudis lul·lians, amb els quals cal destacar els deixebles de l'ermità fra Pere Roselli, que continuaren les tradicions de Miramar, Randa i Monti-sion i prepararen el naixement de l'Estudi General, antecedent proper de la Universitat ja al segle XV.

En els orígens de l'Estudi General Lul·lià cal esmentar els noms del doctor Llobet, insigne lul·lista barceloní, que obtingué diferents reials cèdules d'Alfons V el Magnànim que aprovaven la doctrina lul·lista, entre les quals cal destacar la del 25 de gener de 1449, i que ensenyà amb gran èxit a Mallorca cap a 1446-48, on també dedicà els esforços a exaltar la memòria del Mestre Il·luminat.

Els noms de Beatriu de Pinós i Agnès Pax Quint mereixen que se'n faci esment a part. Vídua la primera del seu cosí germà Francesc de Pinós, que fou ajusticiat a la presó el 1464

després de la insurrecció catalana, dedicà la seva vida a l'ensenyament lul·lista a Randa, i després restaurà, mitjançant donació testamentària, la càtedra lul·lista de Monti-sion el 1484.

La segona, Agnès de Pax Quint, dotà amb cent lliures mensuals la institució d'una càtedra lul·lista a la ciutat de Mallorca el 1481, i es reservà el dret de designar mestre, càrrec que recaigué en el català Pere Daquí, en la lliçó inaugural del qual, pronunciada amb gran solemnitat el mateix any des de la trona de la catedral, alguns, entre els quals Pomar Fuster, hi veuen la fundació de fet de l'Estudi General.

La fundació de dret és establerta pel privilegi de Còrdova del Rei Catòlic de 31 d'agost de 1483. Ara bé, seguint els usos autonòmics de la Corona d'Aragó, el Rei es limita a recollir les peticions transmeses pels Jurats de Mallorca a través del seu enviat Francesc Axartell, i els autoritza a erigir una Universitat on s'estudiïn totes les Arts i les Ciències: li concedeix els mateixos honors que té la de Lleida, fundada el 1300, i proposa aquesta com a model de funcionament. Cal notar que el rei només autoritza; els qui l'han de crear, dotar i n'han de regular el funcionament són els jurats, els quals també han d'aconseguir del Papa la categoria d'Universitat, que no s'aconseguirà fins ben entrat el segle XVII, a causa sobretot de les intrigues dels dominics,

que veuen heretgia i condemnaió, i, abans que res, pèrdua d'influència de l'ordre, en tot el que de prop o de lluny faci olor a lul·lisme.

Cal destacar que el projecte de 1483 proposava la creació d'un Campus amb uns límits aproximats del Temple, Monti-sion, la capella de Santa Fe i el llenç de la Mirada del Mar; es proposaven també com a residència d'estiu els paratges de Miramar.

Les intrigues dels dominics, així com la manca de numeraris per a la dotació de càtedres, fan que el procés institucionalitzador sigui lent i discontinu. El privilegi del Rei Catòlic de 1503, confirmatori de l'anterior, frenarà una mica les intrigues, però el 1526 l'enviat del Consell, Malferit, ha de promoure de l'Emperador el privilegi de Sevilla, confirmatori dels anteriors. Un nou enviat a l'Emperador, el canonge Genovard, el 1527 intentarà frenar els atacs de la Inquisició contra mestre Arnau, que "fa en doctrinar los fills de la terra e no reb salari de la Universitat", i aconseguir la supressió de franquícies en el pagament d'imposts dels funcionaris de la Suprema, i informa del mal estat de la hisenda del regne a conseqüència de la guerra de les Germanies.

Durant tot el segle XVI, i malgrat que el 1540 hom comprà una casa a l'actual carrer de Sant Roc com a seu de l'Estudi General, que fins llavors funcionava sobretot a Monti-sion, sa-

CAIXA DE PENSIONS

Servint a la cultura,
el servim a vostè.

CAIXA DE PENSIONS

"la Caixa"

ben que es feren múltiples gestions, però el privilegi de 1484 "may era posat en execució", segons deliberació del Consell de 31 de gener de 1585. Nova deliberació el 1597, establiment d'un pla d'estudis i d'una dotació econòmica i nova súplica al rei perquè al moment d'aprovar la proposta faculti els jurats per sol·licitar al Papa que concedeixi llicència de graduació, tot aprovat per Felip II pel privilegi de l'Escorial de 24 d'octubre de 1597.

El 1561 el Consell cedeix als jesuïtes la capella i les edificacions adjacents de Monti-sion, on funden un col·legi que vindrà a convertir-se en un nou enemic, juntament amb els dominics, de l'Estudi General. En efecte, el 1637, i contra el que s'atorgava en els privilegis esmentats, els jesuïtes, amb gran oposició del Consell, aconseguen facultat per concedir graus de Filosofia i Teologia.

Amb el temps renunciaran al privilegi, i el 1668 les càtedres s'agreguen a la Universitat.

El segle XVII és el del definitiu assentament. Es van crear noves càtedres: de Medicina, de Lleis, de Teologia de la Sagrada Escripura, d'Arts, etc.

El 1673 hi ha dues fites decisives 7 d'abril, butlla de Climent X que faculta el bisbe per crear *autoritate apostolica* un Estudi General. Es a dir, s'aconsegueix el títol de Pontifícia i els estudis ja tenen validesa a tot l'ordre catòlic; 20 d'agost, la regent dona Mariana d'Àustria autoritza el trasvasament de 6.000 lliures del pressupost de fortificació a la dotació dels catedràtics.

El 1691, sota l'impuls del Consell i del bisbe Alagón, es constitueix la comissió que ha d'elaborar els Estatuts, que aproven el Consell i el bisbe el 1693 i promulga Carles II el 1697.

Cal fer notar que els dominics intentaren aconseguir l'oposició del virrei i que el jesuïta pare Garau, de trista memòria, al seu torn intentà aconseguir de l'arquebisbe d'Aragó el manteniment dels privilegis de l'ordre.

Encara que el privilegi de 1483 posa com a model els estatuts de Lleida, els de la Universitat de Mallorca

tenen un contingut diferent. Se sap que la comissió redactora considerà els de Lleida, inspirats en Salamanca, inspirats al seu torn en París. Però havien passat gairebé 400 anys, la situació era diferent. La classe dominant era una altra. Així com el 1300 era una burgesia puixant composta sobretot de mercaders, el 1691 era una aristocràcia assentada en els seus privilegis. D'altra banda, el Concili de Trento havia dogmatitzat una religió que en la doctrina lul·lista era investigadora i oberta. El temor del criptojudaisme i les ànsies de netedat de sang eren corrents dominats

en una societat que fins al final del segle XV era tolerant. Basta observar que el 1483 el promotor fou un lul·lista autodidacta, que arribà a capellà del Rei Catòlic i que el 1691 la comissió redactora la formaren tres nobles i un membre de la Inquisició. El marquès de Bellpuig, el comte de Montenegro i els doctors Dezcallar i Bernadí Bauzá.

De tot això en resulta que, encara que es conserva la denominació de "Lul·liana" i es conserven els estudis de la doctrina lul·lista, s'extingeix la professió d'ortodòxia trentina al professorat i la netedat de sang per graduar-se, es nomena canceller el bisbe, el Rector el designa el Consell i no el designen els alumnes per elecció, etc.

Els estatuts consten de trenta títols, i regulen les diferents facultats: Teologia, Cànon i Lleis, Medicina, Arts i Filosofia, aquesta darrera amb quatre càtedres de Filosofia: lul·lista, tomista, escotista i suarista; els càrrecs: canceller, Rector, oficials, etc.; la provisió de càtedres per oposició i fins les festivitats eclesiàstiques, amb obligació de professors i alumnes de combregar el dia de la festa, lul·lística per excel·lència, de la Immaculada.

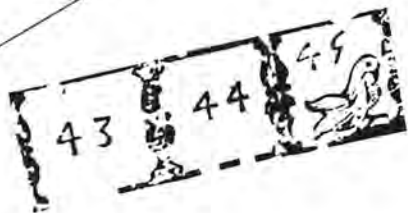
Per fi Mallorca té una Universitat Però les penúries econòmiques continuen durant tot el segle XVIII. A més, s'ha de contribuir amb dos mil reals a les guerres italianes de Felip V. Durant cinc anys la Universitat ha d'abandonar l'edifici del carrer de Sant Roc, ocupat per l'exèrcit (1715-20).

Amb l'expulsió dels jesuïtes, gran part dels seus béns, entre els quals l'edifici i l'església de Monti-sion, tornen a les seves mans, amb la qual cosa a finals de segle la situació millora una mica.

El pla d'estudis, regulat als Estatuts, després de molts estira-i-arronses, se centralitzà el 1807 amb el pla del marquès de Caballero, pla que tampoc no s'acceptà, per la qual cosa les Corts de Cadis intentaren dictar un nou pla el 1811. El retorn del "desitjat" implicà de tornar al de 1807. El trienni liberal implica l'intent de tornar al no publicat pla de 1812. Finalment la Universitat s'adapta al de 1824 dictat en plena reacció absolutista.

Cal esmentar que el 1772 se suprimí, per acord majoritari del Claustre, el qualificatiu de "lul·liana".

Els darrers anys de la Universitat a causa dels problemes de la guerra de la Independència i de la Restauració ferrandina, foren de vida lènguida, motivada per l'estat general de penúria i incertesa del país. La Universitat ja no es recuperà fins que arribà l'ordre fatal de 1830 que suprimia la Universitat de Mallorca i agregava les illes al districte de Cervera. Les autoritats insulars s'escandalitzaren, però no serví de res. Només es concedí l'agregació a València, ja que el viatge fins a Cervera era més costós. El 1840 es cregué gràcies a un dels molts pronunciaments del regnat d'Isabel II, en una possible restauració de la Universitat. En efecte la Diputació la creà de nou i malgrat que no arribava l'aprobació de Madrid

es començaren els cursos, però el Decret de la Regència de 13 d'agost de 1842 la suprimí definitivament i es transferiren els seus béns i efectes a l'Institut Balear.

L'esmentat Institut, creat a 1835 per la "Sociedad Económica de Amigos del País", fou dels primers que funcionaren a Espanya. En un principi tengué un caràcter local i just cap a l'any 1850 va tenir caràcter estatal. A 1856 es creà l'Escola Industrial agregada al mateix Institut. Aquest adoptà el nom de Ramon Llull, es considerà hereu de la Universitat, s'establí a Montision fins a l'any 1916 que es va poder traslladar a la seva ubicació actual i va ser l'únic de l'illa fins que a

Inca s'obrí un col·legi a 1870. L'edifici del carrer Sant Roc, que durant molts d'anys fou seu de la Universitat, va seguir destinat a diverses activitats culturals i fins 1936, que va restar totalment inservible per efecte dels bombardeigs. L'ànima d'Universitat pròpia motivada entre d'altres pel desig d'evitar als nostres estudiants els gravosos desplaçaments a la península, havia perviscut.

Tot això motivà que l'any 1969 es creàs un Patronat per tal de procedir a la creació d'un Institut d'Estudis Balears, embrió de la futura Universitat. La primera mesura adoptada fou construir un edifici de ben nou, una volta destruït l'antic. I la constitució d'una mena de Col·legi Universitari, on molt aviat s'hi restaurà la Càtedra Ramon Llull adscrita a la Facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat de Barcelona, la qual ostentava la tutela de la nova entitat. En record dels inicis de l'antiga Universitat, es va dir Estudi General Lul·lià, en el patronat del qual hi figuraven, entre altres, la Diputació, l'Ajuntament, etc. L'Estudi General era compost de cinc seccions on s'in-

tentava aplegar totes les pautes de la cultura. Arqueologia i Art, Filosofia, Lul·lisme, Dret, etc.

Ja a 1951 es concedí dispensa d'escolarització als alumnes oficials de la Universitat de Barcelona, matriculats a l'Estudi, es començaren els primers cursos de Dret i els comuns de Filosofia i Lletres. Els esmentats cursos foren suprimits a 1957 quan desaparegué quasi per complet l'ajuda econòmica d'Ajuntament i Diputació.

El 2 de juliol de 1967 i per Ordre Ministerial es restauraven aquests cursos, que començarien en octubre de 1968, mitjançant diverses ajudes a favor de la vella idea d'una Universitat pròpia.

El que hi ha a continuació ja és història de la Universitat de les Illes Balears. Però abans cal fer menció a l'Estudi General Lul·lià que acollí tota quanta activitat cultural va poder, tenint en compte la precarietat dels seus medis. Joventuts Musicals, cursos d'Idiomes, cursos per als estrangers, associacions culturals, etc. moltes d'elles avui dia formen part de la Universitat, o són sota del seu Patronat.

PAPERS PINTATS I PINTURES

MARCS I MOTLLURES

Casa
Pomar
Flores

ARTICLES PER A ARTISTES

Sant Miquel, 77 - Tel. 72 14 83
07002 PALMA DE MALLORCA

CENTRES D'AQUESTA UNIVERSITAT

Facultat de Filosofia i Lletres:

Començà a impartir els estudis comuns en el curs acadèmic 1967-68 com a secció delegada de la mateixa Facultat de la Universitat de Barcelona i fou creada com a Facultat per Decret 249/1973 de l'1 de febrer.

Facultat de Ciències:

Els estudis començaren com a Secció Delegada de la Universitat Autònoma de Barcelona en el curs 1972-73 i fou creada per Decret de 26 d'octubre de 1972.

Facultat de Dret:

Els estudis començaren com a secció Delegada de l'Autònoma de Barcelona el curs 1972-73 i es consolidà per la Llei de Creació de la Universitat.

Escola Universitària d'Estudis Empresarials:

Creada a 1907 com Escola de Comerç i incorporada a la Universitat Autònoma de Barcelona per Decret 2498/1971 de 17 de setembre.

Escola Universitària de Formació de Professorat d'E.G.B.

Antiga Escola Normal incorporada a la Universitat de Barcelona a l'empar de la Llei General d'Educació.

La Llei 18/1978 de 15 de març: es crea la Universitat amb seu a Palma de Mallorca que integra tots els centres abans esmentats.

RETRIBUCIONS PER A 1987 DEL PROFESSORAT D'UNIVERSITAT

RETRIBUCIONS DELS PROFESSORS NUMERARIS D'UNIVERSITAT
AMB DEDICACIÓ EXCLUSIVA

	SOU	C.DESTÍ	C.ESPECÍF.	TOTAL MES	TOTAL ANUAL
CATÈDRATIC. UNIV.	107.194	84.430	73.842	265.466	3.399.980
AGREG. UNIV. i CATED. B.Arts.	107.194	84.430	45.510	237.134	3.059.996
Titulars Univ. i Cat. EE.UU.	107.194	77.327	24.281	208.802	2.720.012
Titulars d'EE.UU.	107.194	56.637	5.304	169.135	2.244.008

— Són Retribucions brutes sense antiguetat. TRIENNI - 4.113 pts/mes.

Els professors d'Universitat s'integraren en el sistema de retribucions de la Llei 30/84 de mesures per a la Reforma de la F. Pública al 1984. La Secretaria d'Estat d'Universitats i Investigació considera tancat el procés d'homologació dels professors numeraris d'Universitat, no així STEI (UCSTE). També denunciem l'injusta situació salarial dels professors ajudants, col.laboradors i encarregats de curs, així mateix són insuficients les retribucions dels ajudants de la LRU.

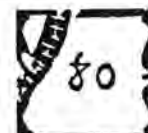
RETRIBUCIONS DELS PROFESSORS INTERINS I CONTRACTATS
AMB DEDICACIÓ EXCLUSIVA

	SOU	C.DESTÍ	C.ESPECÍF.	TOTAL MES	TOTAL ANUAL
CATEDRÀTIC UNIV.	85.756	67.544	59.073	212.373	2.719.988
AGREG. UNIV. i CATED. B.Arts	85.756	67.544	36.407	189.707	2.447.996
Titulars Univ. i Cat. EE.UU.	85.756	61.861	19.424	167.041	2.176.004
Titulars d'EE.UU.	85.756	45.310	4.242	135.308	1.795.208

— Són Retribucions brutes.

Les Retribucions del P. Docent Contractat amb dedicació exclusiva i encarregats de curs C, D₁, D₂ i D oscil.la entre 1.632.008 i 1.167.274 anuals i brutes.

Els complements específics per a càrrec acadèmic 1987 —són quanties brutes i anuals— oscil.len entre 1.640.052 (Rector) fins a 159.684 dels Directors de Divisió de l'ICE.

ALUMNES QUE ACABAREN LA CARRERA

CENTRES	1982/83	83/84	84/85	85/86
F. DRET	58	81	63	101
F. CIÈNCIES	29	49	40	67
F. FILOSOFIA	77	61	180	199
ESC. UNIV. EMPRESARIALS	37	57	142	68
ESC. U. PROF. E.G.B.	190	201	150	150
ESC. "ALBERTA GIMENEZ"	64	67	64	69
INFERMERIA	—	44	44	42

TESIS DE LLICENCIATURA

F. DRET	6	1	1	—
F. FILOSOFIA	1	7	16	43
CIÈNCIES	7	18	19	21

TESIS DOCTORALS

F. DRET	5	—	3	4
F. FILOSOFIA	—	1	—	3
F. CIÈNCIES	2	2	10	2

SABADOS TARDE
ABIERTO DE 5 a 8

Radio Borne

& SONY

SOLUCIONES ECONOMICAS

11.553'
Ptas. Mes

CAMARA VIDEO
Mod. CCD V-100 8m/m. PRO

3.498'
Ptas. Mes

VIDEO MOD. SL-C-30 BETA Control remoto

8.611'
Ptas. Mes

TRINITRON ESTEREO TVC
Mod. KV-2730-EC 27"

5.950'
Ptas. Mes

HANDYCAM
CAMARA MOD. CCD-M8E 8m/m.

4.199'
Ptas. Mes

VIDEO MOD. SL-F-30 BETA Control remoto

2.798'
Ptas. Mes

TRINITRON
Mod. KV-1432 14"

2.238'
Ptas. Mes

COMPACT DISC CDP-35

2.364'
Ptas. Mes

TVC Mod. KV-1430 14" TRINITRON

3.848'
Ptas. Mes

TRINITRON
Mod. KV-1432 14"

3.148'
Ptas. Mes

SISTEMA SONY FH-33 2x25W

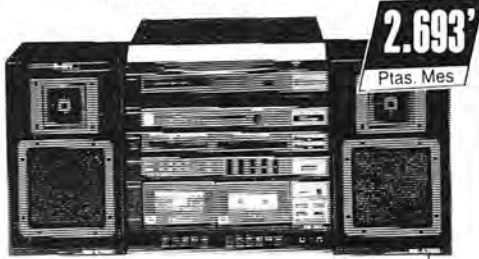
4.900'
Ptas. Mes

SISTEMA SONY FAX 220 BK 2x35W

10.258'
Ptas. Mes

TRINITRON
Mod. KV-2062 20"

2.693'
Ptas. Mes

SISTEMA SONY FEELING CLUB X0-550 25 + 25W

6.300'
Ptas. Mes

SISTEMA SONY FAX 320 60 + 60W

3.849'
Ptas. Mes

SISTEMA SONY FAX-220 30 + 30W

DEPARTAMENTO PROPIO DE CREDITO
Rápidamente y sin tener que desplazarse,
en RADIO BORNE le gestionan
el crédito que Vd. se merece.

Radio Borne

San Miguel, 55. Tel. 72 75 41

EVOLUCIÓ DEL PROFESSORAT

**PISSARRA Nº 42
MAIG 1987**

FACULTAT	OCTUBRE	SET.	MARÇ
DE FILOSOFIA I LLETRES	1982	1983	1984
Catedràtics numeraris	8	13	12
“ interins	—	1	5
Agregats numeraris	—	1	—
“ interins	2	4	5
Adjunts numeraris	8	10	10
“ interins	1	—	1
“ contractats	13	11	9
Col.laboradors (O.M. 21/10/82)	—	11	9
Prof. Encarregats de curs	27	20	19
Prof. Ajudants	13	9	12
TOTAL	72	80	82

FACULTAT DE CIÈNCIES	OCTUBRE	SET.	MARÇ
Catedràtics numeraris	11	9	13
“ interins	—	3	9
Agregats numeraris	4	4	1
“ interins	1	1	1
Adjunts numeraris	4	5	6
“ interins	3	3	3
“ contractats	16	16	16
Col.laboradors (O.M.21/10/82)	—	6	10
Prof. Encarregats de curs	13	10	6
Prof. Ajudants	11	5	15
TOTAL	63	62	80

ESCOLA UNIVERSITÀRIA D'E.G.B.	OCTUBRE	SET.	MARÇ
Catedràtics numeraris	5	6	7
“ interins	1	—	2
Agregats numeraris	10	10	10
“ interins	2	2	4
“ contractats	15	15	16
Col.laboradors (O.M. 21/10/82)	—	3	3
Prof. Encarregats de curs	13	12	9
Especial numerària	1	1	1
TOTAL	47	49	52

ESCOLA UNIVERSITÀRIA D'EMPRESARIALS

Catedràtics numeraris	8	8	6
“ interins	4	4	4
Agregats numeraris	3	3	3
“ interins	5	4	6
Col.laboradors (O.M. 21/10/82)	—	1	1
Prof. Encarregats de curs	9	8	8
TOTAL	29	27	28

FACULTAT DE DRET

Catedràtics numeraris	7	5	4
“ interins	—	2	2
Agregats numeraris	2	—	—
“ interins	—	1	1
Adjunts numeraris	4	5	5
“ interins	6	5	3
“ contractats	2	2	2
Col.laboradors (O.M. 21/10/82)	—	2	4
Prof. Encarregats de curs	12	11	9
Prof. Ajudants	7	2	3
TOTAL	40	35	33

EVOLUCIÓ NUMERÓ D'ALUMNES MATRICULATS DES DEL CURS 1978/79 AL 1985/86

CENTRES	78/79			79/80			80/81			81/82			82/83			
	M	E	M	M	E	M	M	E	M	M	E	M	M	E	M	
F. CIÈNCIES	343	—	—	419	—	—	457	—	—	436	10	12	566	—	—	
F. FILOSOFIA	829	—	—	913	—	—	962	—	—	1124	21	27	1182	—	—	
DRET	1026	—	—	949	—	—	969	—	—	1030	18	16	1091	—	—	
ESC.EMPRESARIALS	435	—	—	388	—	—	423	—	—	443	10	9	494	—	—	
ESC. U. E.G.B.	1071	—	—	1051	—	—	841	—	—	748	36	44	669	—	—	
	83/84			84/85			85/86			86/87						
	M	E	M	M	E	M	M	E	M	M	E	M	M	E	M	
F. CIÈNCIES	539	22	15	628	20	16	604	21	624	19	24	604	21	624	19	24
F. FILOSOFIA	1281	25	39	1443	24	41	1515	44	1685	35	65	1515	44	1685	35	65
DRET	1151	14	17	1232	13	24	1436	36	1645	35	40	1436	36	1645	35	40
ESC.EMPRESARIALS	567	14	12	738	7	9	834	20	1085	30	31	834	20	1085	30	31
INFORMÀTICA	—	—	—	—	—	—	346	2	336	7	6	346	2	336	7	6
ESC. U. E.G.B.	616	0	0	486	24	29	537	26	555	12	51	537	26	555	12	51
ESCOLES ADSCRITES																
E. E.G.B. "A. GIMÉNEZ"	224	—	—	226	—	—	220	—	202	—	—	220	—	202	—	—
INFERMERIA	158	—	—	151	—	—	163	—	161	—	—	163	—	161	—	—
TREBALL SOCIAL	—	—	—	133	—	—	103	—	143	—	—	103	—	143	—	—

(—) Manquen dades.

- ☆ *LLIBRERIA GENERAL.*
- ☆ *ESPECIALITAT EN LLIBRES DE CULTURA MALLORQUINA.*
- ☆ *LLIBRES DE NIVELL UNIVERSITARI.*
- ☆ *LITERATURA-LINGÜÍSTICA*

OFERTA NOMINA PROFESORES CENTROS CONCENTRADOS

Muy Sr. (a) nuestro (a):

Domiciliando su Nómina en "Sa Nostra" puede Ud. Acceder:

— **PRESTAMO PERSONAL DE HASTA 8 MENSUALIDADES**

Posibilidad de 1 año de Carencia.

— **PRESTAMOS PARA ADQUISICION DE VIVIENDA** el mero hecho de percibir su Nómina a través de "Sa Nostra", le permitirá acceder a nuestros tipos de interés preferenciales, y un *plazo de amortización que puede alcanzar hasta 20 años*, con amortización incluso al finalizar el periodo, y 2 años de Carencia.

— **PRESTAMOS PARA ATENCIONES DIVERSAS** Para atender cualquier necesidad que le pueda surgir (Compra Coche, Mobiliario, Reformas, etc.), con un **CAPITAL DE HASTA 3 MILLONES de Ptas.** y una duración de hasta 6 años.

Todas estas operaciones se concederán con garantía personal, si bien en los casos en que a criterio de "Sa Nostra" no fueran suficientes, podrá solicitarse ampliación de las mismas.

— **SEGURO INDIVIDUAL DE ACCIDENTES:** *Totalmente gratuito, de hasta 1.000.000 PTAS.*, para aquellos profesores casados y con hijos menores de 18 años o incapacitados e incluso hijos póstumos y de Quinientas Mil ptas. en los demás casos.

— **PUNTUALIDAD EN EL COBRO** Ante la inquietud existente en el Profesorado, sobre posibles retrasos en la percepción de la Nómina, "Sa Nostra" realizará a aquellos Profesores que así lo soliciten, **ADELANTOS** sobre la misma.

— **TARJETA "SA NOSTRA"—CAJERO AUTOMATICO** mediante la cual puede efectuar sus operaciones, precindiendo del horario de Oficinas, las 24 horas del día, en la **RED DE CAJEROS AUTOMATICOS "SA NOSTRA"**.

— **PLAN DE JUBILACION "SA NOSTRA":** La Caja de Baleares, tiene establecido un plan de Jubilación, que le permite, a partir de una cantidad que Ud. mismo determinará, y obteniendo una elevada rentabilidad, conseguir una Pensión que le asegurará su futuro. Siendo además uno de los pocos sistemas de desgravación fiscal (10 %) que existen actualmente.

— **OTROS SERVICIOS "SA NOSTRA":** Aprovechamos la ocasión para ofrecerle nuestra amplia gama de servicios, de entre los cuales destacamos:

- Tarjeta de Crédito VISA.
- Cheques de Viaje.
- Cheques Gasolina.
- Moneda extranjera.
- Tramitación gratuita de su expediente de Jubilación, Viudedad y Orfandad.

— **OBRA BENEFICIO Y SOCIAL:** Dentro de nuestra Obra Social, gozarán de un trato preferencial para acceder a cualquiera de nuestras realizaciones, e incluso colaboraciones que como Colectivo nos puedan solicitar.

Así mismo ponemos a su disposición la posibilidad de colaborar con el **DIARIO EN LA ESCUELA**, suplemento semanal de Diario de Mallorca, patrocinado por "Sa Nostra", destinado a la realización de actividades Pedagógicas de los escolares.

Para cualquier consulta o aclaración relacionadas con la presente Oferta, les rogamos se dirijan a su Oficina más próxima, o al Departamento Comercial, C/ Troncoso, 1 telfs. 72.18.46, y 71.41.41.

En la confianza que la presente Oferta merecerá su atención, aprovecho la ocasión para saludarle muy atentamente.

José Luis Conrado.
Jefe Comercial

SERVICIOS DE "SA NOSTRA"

CURRICULUM

Formació acadèmica

Va néixer el 25 de febrer de 1945 a Felanitx (Balears).

Acabà els estudis d'ensenyança mitjana el 1962.

Comença la Llicenciatura en Ciències (Secció de Matemàtiques) l'any 1962 a la Universitat de Barcelona, que acaba el 1967.

El 1967 obté una beca del Govern francès per a ampliació d'estudis a França, i durant els anys 1967 i 1968 fa El Troisième Cycle a l'Institut Henri Poincaré de París.

Acaba els estudis de Doctorat a la Secció de Matemàtiques de la Universitat de Barcelona i llegeix la seva tesi doctoral el 1973, que amb el títol *Contribución a un estudio básico de los espacios métricos probabilísticos*, obtingué la qualificació d'Excel·lent *cum laude*.

Càrrecs docents

A les Universitats de Barcelona, Autònoma de Barcelona, Politècnica de Catalunya, Sevilla, Politècnica de València, Palma de Mallorca.

Càrrecs acadèmics

Director de l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de la Universitat Politècnica de València, 1981-82.

Rector de la Universitat de les Illes Balears, 1982- .

Diversos treballs d'investigació i publicacions docents i de divulgació.

SR. NADAL BATLE,
rector de la UIB

ENTREVISTA

PISSARRA.- El professor Sergio Vilar a un article publicat a EL DIA el 15 de març passat, citava:

"La pràctica de la verdadera autonomia universitària ha fracasado en manos de quienes 'particularizan' la Universidad convirtiéndola en una especie de 'cortijo' (andaluz o extremeño), o en un 'coto' (castellano o valenciano), o en una 'masía' catalana, vasca, gallega, mallorquina..."

Què pensa d'aquesta crítica?

RESPOSTA.-El Sr. Sergio Vilar és un home tècnicament negatiu que va voler entrar dins la Universitat sense concursar, aleshores, no li hem de donar més importància que la de l'actuació d'un ressentit.

PISSARRA.- La L.R.U. és una llei d'autonomia universitària?

RESPOSTA.- L'autonomia universitària és plasmada en la Llei i amb la Sentència del Tribunal Constitucional, si acceptam aquest model d'Estat, hem d'acceptar les lleis que manen del seu Parlament, i jo com a Rector he d'aplicar la llei.

PISSARRA.- Com ha canviat aquesta llei la nostra Universitat?

RESPOSTA.- La Llei ens ha beneficiat en quant hem pogut elaborar els nostres Estatuts, ens ha servit com a normativa legal, per a millorar la nostra normativa, el tractament i el repartiment de recursos.

PISSARRA.- A quin model europeu d'Universitat ens acosta la Llei de Reforma Universitària?

RESPOSTA.- És un model mixt, de

predomini alemany, un poc de l'anglès i menys del francès, però el que sí no és un model exacte.

PISSARRA.- Les facultats s'han transformat en Departaments, per què?

RESPOSTA.- Els Departaments són més ben estructurats cap als alumnes. Són les unitats bàsiques de la docència i investigació, i s'organitzen per àrees de coneixements o per agrupa-

És bàsica per la nostra cultura.

BIBLIOTECA
Bàsica
DE MALLORCA

EXPOSAT I TORNAT A LA BIBLIOTECA

ció d'àrees de conèixements. Les Facultats resten convertides en òrgans de contingut imprecís i vague. Cal dir que durant l'elaboració de la LRU, certs estaments conservadors defensaven les Facultats car aquestes els permetien organitzar-se gremialment orientats cap a les professions: Facultats de Medicina, Escoles d'Arquitectura, Facultats de Farmàcia, etc.

PISSARRA.- Quines funcions tenen els departaments?

RESPOSTA.- Segons els nostres Estatuts els Departaments tenen les funcions d'organitzar i impartir la docència que tenen assignada, d'acord amb el Centre on s'impartesqui, planificar i desenvolupar la investigació, fer cursos d'especialització, perfeccionament, actualització i iniciació dels conèixements científics i assessorar tècnicament les entitats públiques i privades o les persones físiques, en les diverses matèries científiques. Organitzar i desenvolupar els cursos de Doctorat a les seves àrees respectives, així com coordinar l'elaboració i direcció de tesis doctorals.

PISSARRA.- Quina funció té la Junta de Facultat?

RESPOSTA.- Si ens remetem de nou als Estatuts, la Junta de Facultat és l'Organ de representació de la comunitat que integra el respectiu Centre, i com a tal aprova les línies generals d'actuació en àmbit de la Facultat o Escola i vincula amb les seves decisions els restants Òrgans de Govern de la Facultat o Escola. Entre d'altres competències té la tasca d'elaborar el Règim intern, l'aprovació de la Memòria Anual d'Activitats, l'elecció del Degà...

PISSARRA.- S'ha produït o es produirà a curt termini una reconversió del professorat. Quines són les perspectives d'estabilitat i de treball que tenen els P.N.N.?

RESPOSTA.- Estic d'acord amb la llei, amb la nova llei s'acaben les categories laborals, hi haurà més estabilitat, el que no es pot garantir és que tots els professors quedin a les Illes, però seran pocs els qui s'hagin de traslladar. Si creïm que l'Estat ha d'existir, la concepció com ara de l'Estat, que fa una oferta general de treball, si hi ha lliure circulació de capital i treball, aleshores haurém d'ésser conseqüents amb això.

PISSARRA.- La coordinadora de PNN ha demanat que es prorroguin els contractes fins el 92, que es consideri la figura del professor ajudant i que es promocioni automàticament als becaris que desenvolupin tasques de docència o investigació a la Universitat. És possible atendre aquestes peticions?

RESPOSTA.- Tot depèn de la LRU. Si creïm que el nostre Parlament és vàlid, hem de creure que les Lleis també són vàlides, però el que no podem fer és en un Estat de Dret, si hi ha un sector de la societat que no està d'acord, es faci el que no diuen les lleis sense canviar-les, jo com a Rector el que he de fer és aplicar les lleis. Hi ha una qüestió filosòfica, defensada pel Ministeri, on la Universitat no és com una fàbrica p.e. del sector del metall, on hi ha unes lluites laborals i a través de la vaga s'intenta arreglar-ho tot amb independència de la qualitat. Hi ha dues concepcions sobre la Universitat, una que defensa la Universitat com a lloc de recerca, de producció de riquesa i de cultura, i una altra que la confon amb una escola primària, on el que predominen són les lluites sindicals; jo no em situo en cap de les dues concepcions. El que puc dir és que en aquestes Illes, hi haurà poca gent que no es pugui col·locar, però el que no puc garantir és que una Comissió els aprovi.

PISSARRA.- Les assignacions per a la Universitat dins els Pressuposts Generals de l'Estat són més pròpies d'un país subdesenvolupat que d'un país que pertany a la CEE. Però, així i tot, aquestes quantitats són importants. Com es reparteixen dins cada Universitat? Quina funció té el coeficient d'experimentalitat?

RESPOSTA.- Així i tot encara estam

per davall dels standards de la CEE. Crec que aquest Govern ho ha fet bé, en el tema de les Universitats. Respecte de la UIB crec que ho ha fet més bé. S'ha introduït coherència, serietat i planificació. Jo crec, emperò, que en el futur el que hauria d'ocórrer hauria de seguir una mica el model americà. Cada Comunitat hauria de tenir les Universitats d'acord amb la seva pròpia riquesa, amb el seu propi PIB. Això fomentaria el treball, puix que això primària els esforços dels qui treballen. El model confederal és el més productiu per la cultura i la ciència però es podria dir el mateix de l'ensenyament mitjà, de les carreteres, de les costes, del medi ambient... Jo crec que hi podria haver més inversió, però des de 1982 a ara, hem millorat molt, això sí, certs sectors hi han perdut, però és bo que hi hagin perdut. Així Itàlia té un 45 % de ciències experimentals. Podríem comparar l'agricultura, com factor a tenir a compte dins el desenvolupament econòmic d'un país, amb les carreres de lletres, i la indústria amb l'experimentació. Així els països més desenvolupats són els que menys professors de lletres tenen, però són professors de qualitat.

PISSARRA.- Els estudiants han protestat fortament contra les reformes dels Plans d'Estudis. Han criticat la manca d'informació i de participació en la reforma. Està d'acord amb el que han exposat els estudiants?

RESPOSTA.- Els estudiants han exposat mil coses distintes. Els estudiants el que han de demanar és una millor qualitat d'ensenyament, més inversions per l'ensenyament, més espais, millors avantatges socials, com hi ha altres Universitats estrangeres, voler ésser els elements decisius dels programes em sembla tècnicament erroni. L'establiment i homologació dels Plans d'estudi és competència del Govern. La Universitat ha de presentar un Pla d'estudis i el Govern l'ha d'homologar. La protesta estudiantil ha estat una 'moguda' absolutament política i polititzada i a més de certs partits polítics. Per a una persona apolítica com jo, em va molestar molt això, perquè jo ho havia de mirar des d'un punt de vista professional.

PISSARRA.- Com serà definitivament aquesta reforma dels plans d'estudi?
RESPOSTA.- *Uff!! encara n'hi ha per dos anys de tenir plans obsolets. En el fons això era l'objectiu de 'la moguda', conservar aquests plans, que s'ha aconseguit perquè hi ha hagut una col.lusió d'interessos conservadors amb un altre tipus d'interessos. Aquí els conservadors jugaren un paper importantíssim al col.lusionar amb interessos polítics extrauniversitaris (eleccions properes).*

PISSARRA.- Com afectarà a l'autonomia universitària la proposta per part de la comissió d'experts dels continguts mínims científics o matèries bàsiques?

RESPOSTA.- *Aquest és un punt discutible, però em sembla que la Llei és competència del Consell d'Universitat, és el que ha d'elaborar directrius, me sembla que el govern és competent en l'elaboració de directrius; això podria ser o no matèria inconstitucional, si entenem l'autonomia universitària. Però com hi ha hagut una sentència del Tribunal Constitucional al respecte, i això no ho ha declarat anticonstitucional, entenem que és constitucional. Però tornam de nou al tema de la concepció d'Estat. Si els títols han de ser títols públics que permetin opositar a places de l'administració, no podem 'jugar' a que cadascú faci el que vulgui, no pot ser. O s'ha de canviar el sistema d'Estat Centralista o fer un Estat Federat, on cada estat federat tenguí els seus Plans d'Estudis, totalment diversos uns dels altres.*

PISSARRA.- Els estudiants d'ensenyament mitjà han demanat, a través de grans mobilitzacions, la supressió de la selectivitat. La selectivitat és selectiva?

RESPOSTA.- *Aquests conceptes m'afecten una mica. I per què no llevam la selectivitat de cada curs? I per què no els exàmens? Això és un concepte absolutament genèric. Si volem un títol, hi ha d'haver exàmens, no hi ha volta de fulla. Que tothom pugui fer-ho tot, treure matrícules etc... és una trampa dels rics contra els pobres, sobretot a una societat com la nostra on hi ha rics i pobres. On hi ha una duresa fortíssima de selectivitat és als Països de l'àrea soviètica, la qual jo la compartesc plenament; els països àrabs són els més blans; als Estats Units, la lluita també és forta, però depèn de certes Universitats, i a segons quines és quasi impossible entrar-hi. La concepció de l'ensenyament no és la que tots hem de ser iguals i ens han d'ensenyar a tots, no, això és un problema de producció d'excedent econòmic; basta veure als Estats Units, el seu sistema universitari i el resultat és, que no poden ni comptar-se els seus premis Nobels, ni els avanços tecnològics que han fet. Els americans van davant de tothom més de vint anys. I jo som molt pragmàtic, si aquest sistema educatiu ha donat aquests resultats, l'hem de reformar? Jo dic que és el nostre sistema el que hem de reformar, però no importar inventar-lo, basta mirar el que fan els americans i els russos. Jo crec que en aquests quatre anys*

hem avançat molt, d'acord que s'hagués pogut invertir més, però fins que la gent es doni compte de la redundància negativa que té sobre la mateixa societat casos, com a el de la companyia Ibèria, haurem de pagar tots aquestes males gestions.

PISSARRA.- Quina tasca creu prioritària dur a terme com a Rector de la Universitat en aquest període de mandat que va començar el mes de març passat?

RESPOSTA.- *Completar la tasca institucional que havíem programat, falten una sèrie d'apartats referits als estatuts.*

Tasca prioritària és la de la consolidació de la infraestructura de la Universitat, hi ha una sèrie d'edificis que estan absolutament copsats. Hem aconseguit 700 milions de pessetes per a dur a terme això. I hem aconseguit que dos governs de signes oposats s'hagin posat d'acord, la qual cosa és bona, n'és positiva. Tendrem una Universitat única dins l'Estat, que ha estat programada segons les necessitats.

El tema de la qualitat científica d'aquesta Universitat, també se li ha de donar una estirada forta.

Hem d'aconseguir, també, una Universitat unitàriament informatitzada; consolidar la nostra Universitat com Institució, la nostra qualitat d'ensenyament i ja manifestar quins estudis són els que volem fer, hauríem de tenir uns estudis com tècniques agrícoles, traducció, turisme...

ALOY distribucions

■ LLIBRES - TEXTOS ESCOLARS

C/. Bisbe Cabanelles, 16 - Tel. 41 49 28
07005 - PALMA DE MALLORCA

L'Escola Universitària del Professorat d'EGB, com indica el seu nom, forma part de la Universitat. Si es parla d'integració és per deixar ben clar que no basta el nom (universitària) ni una simple juxtaposició, que és el que, bàsicament (com assenyala Francesc Imbernon), hi ha hagut fins ara.

Així sembla que ho entenen les actuals directrius de l'Estat i de la Universitat de les Illes Balears, i també part del professorat de l'Escola. I no pot ésser d'altra manera si es vol eliminar un "funcionament" (arterioescleròtic) que respon a mesquineses individuals i a interessos particulars, i si es vol alçar la qualitat de l'ensenyament: tant pel que fa a coneixements, com a metodologia, com a seguiment de pràctiques, com a creació d'una representació mental (espai mental, "sentit comú") democràtica, catalana i oberta, necessària per a l'exercici professional d'ensenyant; i encara sense deixar de banda la intervenció directa de l'Escola Universitària (que s'ha de fer possible) en la selecció dels mestres (proves de les oposicions, etc.) i en la seva formació permanent (cursos de postgraduat, reciclatge, etc.). Integració no vol dir eliminació de l'especificitat professional dels professors de bàsica, encara que això sigui l'excusa d'alguns per anar-hi en contra, sinó, precisament, el contrari: assentament de l'especificitat professional en una bona base de coneixements, metodològica i d'espai mental català i universitari.

Aquesta integració dels estudis de professorat de bàsica a la Universitat és la tendència actual europea, com ha quedat palès a les jornades de "Models de Formació de Mestres a Europa" fetes a Palma durant el mes d'abril (organitzades per l'Escola Universitària del Professorat d'EGB i pel Vice-rectorat d'Extensió Universitària) amb la participació de membres destacats de la formació inicial i permanent d'ensenyants (i membres de l'ATEE —com ho és l'Escola—, Associació per a la Formació d'Ensenyants a Europa): George Chadwick, degà de Formació Permanent del North East London Polytechnic, Francine Vaniscotte, de la Normal Superior de París, Mario Reguzzoni, president de l'OPI de Milà, Francesc Imbernon, director de l'Escola de Mestres de Barcelona, Maria Dolors Macarulla, professora de la mateixa escola, i Ricard Jordana, professor de l'Escola de Mestres de l'Autònoma de Barcelona.

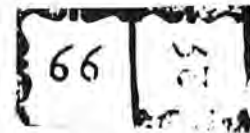
Són punts destacats a les Jornades, i al meu veure imprescindibles per a l'inexcusable canvi definitiu de les "Normals" (que els faci perdre la merescuda fama de cosa poca i rànquia):

—A més de l'esmentat augment de qualitat de l'ensenyament: coneixements, metodologia (amb un lloc destacat per a les noves tecnologies: informàtica, etc.) i representació mental i com a necessitats perquè això es dugui a terme:

—La interdisciplinarietat i la importància del treball en equip, no només per a un bon funcionament sinó també per crear hàbits de treball en equip imprescindibles a l'escola (El treball fet a la nostra escola en aquest sentit no passa d'iniciatives particulars).

—La necessitat de considerar l'escola com a objectiu del projecte de formació; i no l'escola aïllada, sinó (amb paraules de Reguzzoni i Vaniscotte) l'ecosistema escola: escola, família,

LA NECESSÀRIA INTEGRACIÓ DE LA FORMACIÓ DE MESTRES A LA UNIVERSITAT

institucions, continguts culturals, identitat nacional (catalana en el nostre cas), etc. I la necessitat d'integrar i/o de modificar aquests agents educatius que formen part de l'ecosistema escolar.

—Relacionat amb el punt anterior, la necessitat d'unes pràctiques professionals controlades per la Universitat i que ajudin a aplicar els coneixements i la representació mental adquirits a la situació real d'ensenyament. En aquest sentit és necessari: A) que les pràctiques es facin a determinades escoles que assegurin la formació de l'alumne (i no la seva deformació); creació i manteniment de vertaders centres actius de pràctiques amb un triangle realment operatiu: alumne, mestre-tutor (de l'escola) i professor-tutor (de la Universitat), cosa útil per als tres vèrtexs del triangle; per això caldrà fer seminaris de preparació, pràctiques a escoles dels professors de les Escoles Universitàries, seminaris permanents

dels tres vèrtexs, etc. Cal incentivar altres sistemes de pràctiques, com les pràctiques específiques (música, anglès, procés de lecto-escritura, educació física, etc.). És una tendència, i a l'estat espanyol es feia durant la República, fer un any de Pràctiques després de tres anys de formació teòrica (o teòrico-pràctica).

—Necessitat d'intervenir plenament en la selecció de mestres (proves de les oposicions, etc.).

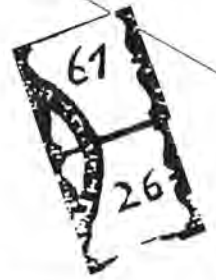
—Necessitat de relacionar la Formació inicial de mestres i la formació permanent (post-graduats, investigació pedagògica dels professors de l'Escola, reciclatges, etc.) i de fer-les ambdues des de la Universitat (i aquí cal assenyalar el desencert de la creació dels CEP's).

—Necessitat de reduir el nombre d'assignatures per curs.

—Conveniència d'establir relacions i intercanvis amb institucions educatives dels Països Catalans, d'Europa o d'altres, tant per a la formació del professorat com de l'alumnat de l'Escola

Molts punts d'aquests (que no són tots els punts possibles), no són, ni de molt, nous a l'Escola Universitària del Professorat d'EGB de les Illes Balears, ja que individualment o bé com a directrius de l'equip actual de direcció (vegeu l'Annex) han estat assenyalats. El que sí que fóra nou, i útil per a la formació de mestres i retruc per a la nostra societat catalana, seria la posada en pràctica d'aquests punts i d'aquestes directrius.

ELS PROBLEMES DELS PNN DE LA UNIVERSITAT

A la Universitat de les Illes Balears, com a pràcticament a quasi tota la resta, el personal docent i investigador es pot dividir, en primera instància, en dos grans grups, cada un dels quals admet ulteriors subdivisions. Els esmentats grups són els numeraris i els no numeraris. Els primers han accedit al funcionariat mitjançant algun tipus de concurs. Els segons són lligats per un contracte administratiu.

La proporció entre ambdós grups ha anat canviant amb el temps, en el sentit favorable al creixement relatiu dels primers. Però el nombre de "penenes" (P.N.N., personal no numerari), majoria aclaparadora fa uns anys, continua essent important.

No és possible entrar en una història detallada del procés general, ni de les seues múltiples causes, que va conduir aquest tipus d'estructura. Però en el moment en què ens apropam a una situació normalitzada en les categories del professorat, d'acord amb la Llei de Reforma Universitària, l'herència del passat presenta ara la factura d'uns aspectes greument problemàtics.

En relació a certs barems i criteris aprovats en la fundamentació i justificació dels quals tampoc és possible, ni tal vegada útil, entrar en aquests moments s'ha confeccionat unes plantilles "límit" de dotació pressupostària. D'acord amb aquestes plantilles, un cert nombre de professors resulten "sobrants". Quedi clar, no obstant, que no es tracta en principi de persones concretes sinó "abstractes", és a dir, de llocs de feina; el que l'esmentat lloc de feina sigui ocupat per una persona depèn d'un concurs. Però si no hi ha lloc no hi ha ni tan sols la possibilitat que cap persona no passi a ocupar-lo.

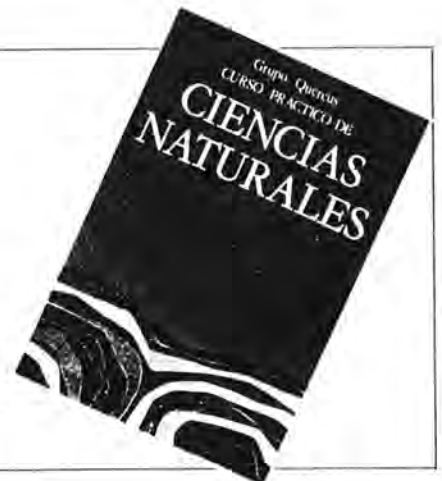
Aquí hi ha almenys dues qüestions diverses implicades. En primer lloc, una qüestió acadèmica. Després, una qüestió laboral.

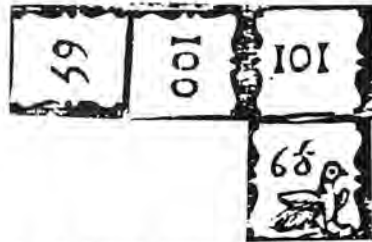

AKAL

F.P.
B.U.P.

C/. Bisbe Cabanelles, 16 - b — Tel. 41 49 28
07005 - PALMA DE MALLORCA

La qüestió resideix en el fet que, en alguns sectors universitaris (departaments o seccions) hi ha una discrepància entre les funcions docents que s'han vingut exercint i les que la plantilla considera com a futures. I la discrepància no ha esdevingut major degut a que la plantilla futura s'ha confeccionat segons criteris basats sobretot en la situació de fet precedent. No obstant, sí s'ha produït una divergència, degut al major o menor pes atribuït als coeficients correctors.

No es tracta, per tant, d'un contrast sorgit entre un model ideal i la situació de fet. Tal model no ha existit fins ara. Probablement comenci a perfilar-se en el futur plantejament dels plans d'estudi. Però tampoc podrà ser, realment, un model pur, perquè els esmentats plans d'estudi es veuran condicionats per les plantilles existents que, a la vegada, depenen de les situacions fàctiques anteriors.

En el supòsit que siguin correctes els criteris adoptats per a la confecció de les plantilles, les diferències denunciarien passats errors de planificació, que requeririen reajustament. Malgrat tot, resulta que l'esmentat reajustament passa per una dimensió personal de tipus laboral que té implicacions ètiques. Abans de referir-me a aquesta qüestió, m'agradaria deixar constància que el tema acadèmic, com es pot haver comprès, resta bastant de ser clar, carregat com és de condicionants històrics i "empírics". I això afegeix matisacions a la qüestió personal.

El problema "laboral" estreba senzillament en que un nombre indeterminat de persones contractat per la Universitat, des de fa un nombre variable d'anys, pugui ésser acomiadat de cop i volta: justament el que va del 30 de Setembre a l'1 d'octubre d'enguany.

Si es tractara d'una eliminació personal, podrien discutir-se les raons que existiren per tal motiu. I podria ser una discussió llarga, on -per exemple- les al·legacions d'incompetència que algú pogués manejar en algun cas harien d'explicar per què es fan valer ara i no temps enrere. Per ventura acabaríem entrant en una extensió de responsabilitats.

La qüestió resideix en que les esmentades persones no tendrien (i utilitzo el condicional perquè espero que la cosa tenguí remei) ni tan sols l'oportunitat de concursar per a mostrar la seva eventual incompetència. Perquè el que desapareix són llurs places.

La desaparició de les places que, per entendre'ns, es tradueix en definitiva en assignatures o similars, ens remet de bell nou a la qüestió acadèmica, com ja s'ha manifestat. Llevat d'aquesta, el que resta és el fet d'un tractament injust aplicat a persones que-i això és l'important-no tenen cap responsabilitat ni una en les errors de planificació acadèmica que duen en aquests resultats.

D'errors "tècnics" n'estam amb les mans plenes. Resoldre'ls requereix intel·ligència. I la seva abundància nacional (en tots els sentits de la paraula) propendeix a considerar-los amb serenitat i benevolència.

Les equivocacions morals, almenys en principi, haurien de ser més difícils d'excusar. També perquè són més fàcils de remeiar. No es requereix intel·ligència. N'és suficient amb l'honestedat.

LA UNIVERSIDAD DE LAS ISLAS BALEARES ANTE LA LEY DE REFORMA UNIVERSITARIA

Nuestra universidad -como la mayoría de las universidades españolas- es el resultado de un proceso histórico en el que facultades, departamentos y licenciaturas fueron apareciendo gracias a la buena -o mala- voluntad de quienes en su momento gozaban de una parcela de poder académico. La verdad es que el resultado no es todo lo disparatado que se podría pensar bajo tan azarosos criterios: se conoce que, en el fondo, hay algo así como una justicia divina capaz de aparecer en los momentos indicados.

Yo soy una de esas ingenuas personas que creían que, gracias a la Ley de reforma universitaria (LRU), todo lo caótico de las estructuras académicas iba a entrar en una fase de racionalización. Propósito de enmienda había, desde luego, y cabe suponer que no faltaba tampoco el dolor de corazón. Pero la verdad es que para el viaje que hemos conseguido sobra con las alforjas miserables de antes.

El primer problema serio de la LRU ha sido la aplicación de unos criterios copiados de las universidades inglesas y alemanas, que se pretendieron trasladar sin más a nuestro cuerpo académico. Las consecuencias estaban cantadas: al conceder autonomía y amplio poder de decisión y gestión a los departamentos, sin democratizar antes la Universidad, se ha llegado a un punto que radicaliza la situación anterior. Aquellos departamentos que funcionaban bien, en los que el catedrático era una persona más dentro de un grupo de trabajo, han visto reforzada su estrategia. Pero los pequeños sátrapas, acostumbrados a ejercer el despotismo levemente ilustrado sobre vidas y haciendas, se han encontrado, de repente, con mucho más poder todavía en sus manos. Quizá sea nuestra U.I.B. una universidad privilegiada, porque su juventud no ha permitido la presencia de excesivos mandarines. Por contra, la

carencia de efectivos ha conducido a diseñar departamentos que más parecen cajones de sastre. En términos generales el efecto logrado es exactamente contrario al que se buscaba: los reinos de taifas -tan absurdos- de las facultades se han multiplicado en los departamentos.

Nada se puede hacer contra lo que estaba ya mal encaminado. Sin embargo, peor resulta contemplar en que ha quedado lo que sí podría haber experimentado un notable cambio. Nuestra U.I.B. ha perdido la posibilidad de realizar una ley de plantillas que acabase con las rémoras antiguas, e introdujese el factor esencial de la planificación por medio de un criterio distinto al de los hechos consumados. Buscar culpables es siempre una labor inútil, pero sería bueno recordar por que motivos se ha fracasado. No podemos permitirnos esas alegrías en la labor pendiente, que no es poca. Está

pendiente, por ejemplo, el idear la fórmula que permita que una universidad pequeña y lejana atraiga alumnos sin necesidad de que hayan nacido in situ. No va a ser fácil, pero nuestra razón de ser y la propia supervivencia universitaria dependerá en gran medida de lo que acertemos a efectuar en esa línea. Necesitamos investigaciones punteras. Necesitamos carreras y estudios prestigiosos. Necesitamos, pues, cosas bien conocidas. Pero -¡ay!-, la única forma de lograrlas es trabajar mucho y abandonar las miserables batallitas de patio de vecinos. Vade retro, satanás.

SANT JORDI, ESCOLA I ENTORN

El propassat dissabte 2 de maig a l'Escola Pública de Sant Jordi (Palma) tingué lloc un esdeveniment cultural d'ampli ressò a la petita localitat del Pla: l'exposició *Així és Sant Jordi*. La cosa no trascendria la pura anècdota si es tractàs d'una simple exposició escolar, però, evidentment, el treball presentat al públic pels alumnes del Centre anava molt més enllà.

El que es mostrava era part del resultat de mig any d'una tasca de quatre cursos d'E.G.B. (cinquè a vuitè). Un treball d'estudi, de vivència de l'entorn pròxim, un treball que pretenia connectar els nins i les nines de l'Escola amb la realitat de la comunitat on estan integrats i, endemés, es plantejava, des de l'anàlisi en profunditat del poble, es fonamentàs una educació global: adquisició de tècniques de treball intel·lectual, de recerca, de millora de l'expressió oral i escrita, d'hàbits d'educació cívica i de convivència, de valors estètics i del sentit de l'anàlisi de la realitat i d'exigència de compromís en la transformació d'aquesta realitat.

C/. Bisbe Cabanelles, 16 - b — Tel. 41 49 28
 07005 - PALMA DE MALLORCA

Avui en sentim parlar a balquena de la necessitat de convertir l'ambient pròxim en el millor, en l'únic, inicialment, dels recursos educatius. Molta gent hi treballa en aquest sentit, és cert, però avui encara hi ha una manca de treballs rigorosos en aquest sentit, feines que, sense aldarulls, i fent front amb energia a la pluralitat d'obstacles "institucionals" (programes extensos i desarrelats, horaris encorseats, mitjans humans i materials escassos, etc.) es plantegin aquest objectiu. Per això és encoratjador veure com, des del silenci, són molts els mestres preocupats per fer cada dia una escola més arrelada a Mallorca, més mallorquina.

L'activitat duta a terme a l'Escola de Sant Jordi, coordinada per les mestres Francisca Grimalt (Segona Etapa) i Antònia Oliver (cinquè) consisteix en el desenvolupament d'un estudi global del barri, inspirada en l'audiovisual *La ciutat i els barris* (de M. Grimalt, T. Martínez, i R. Rodríguez) i tenint en compte les característiques peculiars de Sant Jordi (allunyament del centre urbà, situació dins l'Horta) que li donen una configuració de poble ben definit, sense perdre però la seva connexió amb la globalitat de la ciutat. Al llarg dels dos primers trimestres els alumnes, basant-se, sobretot, en el treball de camp i en l'observació directa han analitzat amb rigor el seu àmbit vital: contextualització dins el marc de Palma i el seu terme municipal, topografia, morfologia dels carrers, tipologia dels habitatges, consideració del barri com a unitat de vida social amb anàlisi de les dades de població (edat, sexe, origen, nivell d'instrucció, nivell social, lingüístic, etc), estudi de les associacions i entitats locals, consideració del barri com a unitat de serveis (equipaments socials, comercials, administratius), anàlisi del barri com a entitat "viva" (causes de la degradació, alternatives de recuperació, etc.)... Les activitats realitzades van

des de l'estudi de la documentació escaient (remarquem l'ús de les diverses publicacions locals) fins a les sortides pel poble (recompte i localització de "contenedors" de fems, de punts de llum, fer fotografies, quantificar el tràfec, fer enquestes, comprovar dades estadístiques,...) o a Palma (Son Reus, Ajuntament,...). La metodologia evidencia una intenció de tractament de les tècniques més plurals: gràfics estadístics diversos, dibuix tècnic, expressió plàstica, fotografia, muntatges (plànols, murals), entrevistes, enquestes, recompte, tabulació,...

No hi ha dubte que aquest és el camí. Els tres nivells en què se solen explicitar els tres nivells de l'aprenentatge s'han assolit. Efectivament, en un primer pla, *aprendre coneixements*, els alumnes han pogut assumir una bona quantitat d'informació ben vàlida; a un segon nivell, *aprendre a aprendre*, es fan palesos els avantatges de projectes com el present, la motivació és molt intensa i fa atractiva la tasca i la plura-

litat de *mètodes* de treball constitueixen el millor bagatge adquirit per l'alumne; finalment, el tercer graó, *aprendre a ésser*, naturalment el de més qualitat, pot ésser copsat: educació de l'esperit científic, el despertar actituds positives davant el treball, conscienciació sobre l'ambient, natural i urbà, assumpció d'hàbits cívics i de convivència,... Però encara hi trobaríem un quart aspecte a remarcar: el de que, d'alguna manera, l'alumne *projecti* el seu treball sobre la societat que l'envolta i que, en aquest cas, ha estat objecte de la seva atenció.

En resum, els alumnes han fet vers verbs com: indagar, investigar, re-

cercar,... posteriorment les seves accions han estat estructurar, organitzar, il·lustrar, donar forma visual al seu treball... i finalment han projectat el seu treball sobre el seu propi entorn: l'exposició i la publicació de *Els serveis públics a Sant Jordi*, on en trenta pàgines es fa la relació exhaustiva dels serveis de què gaudeix la localitat, amb una valoració dels mateixos feta pels alumnes després de "documentar-se" (entrevistes, observació directa) i la proposta d'esmena de les deficiències existents; el document amb una presentació molt atractiva, constitueix una autèntica guia dels serveis municipals, estatals i d'altre origen a la localitat (l'edició, cal remarcar-ho, ha estat subvencionada per l'A.P.A. i l'A. de Veïns i repartida entre els alumnes del Centre i el veïnat).

Iniciatives com la que comentam s'haurien d'estendre (de fet hi ha centres on es treballa en el mateix, o semblant estil) arreu. Ara bé, el comentari que suggereix la constatació d'activitats d'aquesta mena és una pregunta: on són les institucions educatives? ¿Per què aquest treball i molts d'altres donen la sensació d'ésser flors d'estiu, fets aïllats, sense una coordinació i sense un finançament que els vivifiqui i els faci fruitar? Existeixen, sobretot per part del Departament de Dinàmica Educativa de l'Ajuntament de Palma, iniciatives institucionals, però les insuficiències són paleses. És aquest un compromís que hauria d'ésser assumit per les institucions i pels col·lectius d'ensenyants. Si no és així, el camí aspre de normalització i modernització de la nostra vida escolar no serà mai plenament recorregut. Potser les autoritats educatives (?) haurien, si són capaces, d'encetar una reflexió seriosa sobre la necessitat d'emparar amb fets i no amb belles paraules la pluralitat d'iniciatives que des de molts racons de Mallorca sorgeixen cada dia i que, en molts casos, es veuen condemnades al fracàs no només per la falta d'ajut institucional sinó pels entrebancs d'un entremaliat de paperassa estèril que sumeix els ensenyants en un abisme d'absurditat sense límits.

Sant Jordi, vint de maig 1987.

TECNOLOGIA Y EDUCACION.

Ceac—Teoría de la Educación

Castillejo/Colom/Escámez/García Carrasco/Sanvicens/Sarramona/
Vázquez.

Aquesta obra reuneix la majoria de ponències presentades al Seminari de Teoria de l'Educació, celebrat al Port de Manacor.

El llibre es divideix en set capítols independents que tracten els temes següents: "Pensamiento teconológico y teoría de la educación" (A.J. Colom Cañellas), "Teoría cibernética de la acción" (A. Sanvicens Marfull), "Tecnología de los procesos educativos. Dimensión cognitiva" (J.L. Castillejo Brull), "Acción educativa y nuevas tecnologías de la información" (G. Vázquez Gómez), "Sistemas no presenciales y tecnología educativa" (J. Sarramona López), "Reflexión sobre la intervención pedagógica a propósito de un estudio de Talcott Parsons" (J. García Carrasco) i "Los valores en la pedagogía de la intervención" (J. Escámez Sánchez).

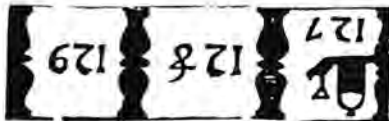
EL HABLA INFANTIL

Morata—Serie Bruner.

Garvey, Catherine.

Catherine Garvey, catedràtica de Psicologia de les Universitats de Maine i Johns Hopkins, ens ofereix un interessant estudi que ens permet conèixer més bé la ment infantil a través de l'expressió oral a partir de l'adquisició de les primeres paraules.

Partint d'un corpus de mostres de llenguatge de nins de 2 a 5 anys, l'autora descriu quines són les principals funcions que compleix la parla infantil i com el nin adquireix, mobilitza i desenvolupa els recursos lingüístics adequats per a complir-les.

FUNDAMENTOS DE HISTORIA DEL ARTE

Playor.

Riutort, Ana.

Aquesta obra és una introducció a la Història de l'Art occidental. A cada capítol es presenta un esbós del context històric-cultural en el que es desenvolupen els diferents moviments artístics; les seves característiques principals, artistes i obres més notables. Cada tema es complementa amb un qüestionari, uns exercicis d'autoavaluació i uns esquemes-resum dels capítols més difícils.

200 il·lustracions en blanc i negre i 32 pàgines a color completen l'obra.

DICCIONARIO DE PSICOLOGIA.

Herder.

Dorsch, Friedrich.

Quasi 10.000 veus relacionades amb la psicologia i ciències auxiliars, que ofereixen més que una simple informació genèrica. Més de 3.500 referències bibliogràfiques; quasi 800 tests ordenats per autors i 1040 pàgines formen el "Diccionario de Psicología" que l'Editorial Herder posa al mercat en una quinta edició totalment refosa i ampliada.

DICCIONARI ABREUJAT D'EDUCACIÓ

Graó—Guix.

Monés i Pujol-Busquets, Jordi.

Aquest diccionari que conté gairebé 1000 veus fonamentals en el camp de l'educació vol ser una eina de consulta útil pel treball quotidià del mestre. Com en totes les obres reduïdes o abreujades s'ha de sacrificar l'extensió en favor de l'esquematzació encara que ofereix una sèrie de conceptes i coneixements que els educadors utilitzen al llarg de la seva vida professional.

UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS